СВОБОДА
LIBERTY

Часопис для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза".

Рік XV. Ню Иорк, Четвер, 22-го Серпня 1907. Число 34. Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, August 22, 1907. No. 34.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Юлій 1907.

За померших членів, їх жінок і за случаї каліцтва:

Від. 9. Демянович Прокоп, умер 8. Юнія 1907	$1000.00
Від. 13. Стасяк Павло, умер 13. Юнія 1907	$1000.00
Від. 1. Дзумбеляк Тимко, умер 6. Юнія 1907	$1000.00
Від. 78. Ковальчик Андрій, умер Юнія 15. 1907	$1000.00
Від. 59. Оравский Іван, умер умер 6. Юлія 1907	$1000.00
Від. 55. Біляньский Артемій, умер 9. Юлія 1907	$1000.00
Від. 2. Яцевич Варвара жена Алексія, 21. Юнія 1907	$400.00
Від. 126. Дух Зузанна, жена Стефана, 15. Юлія 1907	$400.00
Від. 93. Тундер Анна, жена Івана, 9. Юлія 1907	$400.00
Від. 14. Гаршаній Антін, за утрату ноги	$200.00
Від. 69. Ціх Йосиф, нездібний до праці	$100.00
Від. 89. Гатала Гіляр, за утрату зору ока	$200.00
Разом	$7700.00
Платня головних урядників за Юлій	$155.00
Чартери для від. Союза і печатки	$168.90
Адміністрація Союза за Юлій	$52.17
Друки для Союза	$127.87
Весь розхід виносить	$8203.94

Розмет платить 7795 членів на ціле посмертне (кождий по 1.01 дол.) і 745 членів на пів посмертного (кождий по 51 цнт.)

Крім того кождий член платить за орган „Союза" по 10 цент. на Фонд резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Разом платить: член на ціле посмертне $1.15 центів, а на подовину посмертного 65 центів.

К. Кирчів, предсідатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

ВІД ГОЛОВ. УРЯДУ Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

Отсим подаємо до відома що річне засіданє Головних Урядників, Контр. Комісиї і вділових Р. Н. Союза відбуде ся 10 Септемб. б. р. в місті Trenton, N. J.

Порядок слідуючий:

10. Септ. о год. 9 рано Служба Божа з панахидою за померших членів Р. Н. С.

По Богослуженю вітворенє засіданя гол. предс.

Справозданя Голов. Урядників і Контр. Комісиї відтак дискусиї ухвали і закінченє. Замкненє засіданя. Просить ся, всіх вділових і других Урядників явитись точно на означений час.

Докладний адрес, де має ся конвенція зібрати подасть ся в слідуючім числі.

За Виділ:
К. Кирчів,
А. Шаршонь,
С. Ядловский,
Т. Лабовский.

ОГОЛОШЕНЄ.

1). Листи пастирскі до священьства розіслані. Хтоб з Всеч. Отців єще не дістав по причині недокладної адреси управляє ся ласкаво звернутись до нисше підписаного.

2). Всі делегати з цілої Америки щоби мали вільний вступ до Церкви в часі прибутя Єго Преосвященьства мусять виказати ся письмом і підписом свого священика і єго печатію або печатію братства (де нема священика) — перед дверми церкви.

Задля уникненя великого стиску — вступ до церкви за тікетами.

3. Всі, що хотять взяти участь в вспільнім обіді — найдальше до 25 с. м. надішлють належітість до о. Чопея 44 Division St. Perth Amboy.

4). Повідомляє ся, що Преосвящені замешкають і відбуде ся вспільний обід в готелю Netherland Hotel, 59 St. a 5 Ave.

5). Концерт в честь Преосвященого відбуде ся дня 28-го о год. 8.30 вечер в гали Arlington Hall (8 ул. межи 2 a 3 Ave.)

6). Вступ на концерт вільний всім, так женщинам як і мущинам, як також і усім народностям.

о. Й. Чаплинский,
332 E. 18-th St.
секретар

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Серпень.

22	Ч.	Матія апост
23	П.	Лаврентия м.
24	С.	Евпла, Клавдиї
25	Н.	9. Фотія і Аник.
26	П.	Максима
27	В.	Теодосия печ.
28	С.	Успеніє Богор.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим повідомляю інтересованих, що з днем 1-го Августа 1907, устала всяка моральна і матеріяльна звязь між мною а „Свободою" і Банком Руских Іміґрантів.

В виду сего прошу від тепер всі залеглости за передплату, праці, адвертайзменти і другі річи, як також гроші, листи, чеки і моні-ордери для „Свободи" вписувати не на моє імя а лише на адрес:

Swoboda,
184 Hudson St.,
New York, N. Y.

Всіж листи і гроші для Банку Руских Іміґрантів адресувати а чеки і моніордери вписувати лише так:

Ruthenian Immigrant Exchange
181 E. 3d St.,
New York.
Іван Ардан.

— Дня 28-го Серпня відбуде ся шлюб п. Ж. Бичиньского з панною Анною Курилівною в домі родичів молодої в Elmira Heights, N. Y. По шлюбі виїжджають молоді до Канади.

— Як доносять дневники зі St. Paul, Minn., то вздовж желізниці „Northern Pacific" і „Great Northern" потрібно фармерам сейчас близько 30.000 робітників до жнив.

— В місті Washington, D. C. застрайкували усі мулярі, теслі, одним словом усі робітники заняті при будові домів. Ходить їм о узнанє їх юнії.

— Французкого посла з Квебеку Бурассу котрий так завзято виступав недавно у федеральнім парляменті проти теперішної европейской а особливо української іміґрациї обкидали недавно яйцями і камінями єго власні виборці на недавнім зібраню політичнім в Квебеку. (К. Фар.)

— Потяг особовий пенсильв. желізниці, який їхав з Titusville до Пітсбурґа ударивши боком на не цілком зіпхнутий зі шин віз потягу товарового. розбив ся на стациї Kelly. Пять осіб погибло.

— Грек, П. Сорґенто на чотирнайцятій улиці в Ню-Йорку поцілував колисько одинайцятилітну італійску дівчину. Ся наробила крику. Товпа кинула ся на грека і один услужний приніс уже мотузок. Ще хвиля — і грек був би повиснув на найблизшім стовпі. Ледви поліції з великим трудом удало ся вирвати його з рук товпи, яка бачучи що нічо не вдіє почала ся розходити. В тій хвили надійшов другий Грек. Хтось крикнув: „Се іде приятель тамтого" і товпа як бішена кинула ся і оббила його до безпамяти. — Сі случаї суть доказом нечуваного роз'яреня населеня — зовсім природного — коли возьме ся під розвагу, що в послідним тижни було знова шість случаїв нападів на дівчат і жінок.

— Дня 3-го с. м. відбув ся в костелі в Джерзи Ситі шлюб п. Сабіни Ярема з п. Гарволіньским з Брукліна.

— 28-го липня прибула до Вінніпеґу частина вандруючих зі Саскачевану Духоборів. однак дім іміґраційний у Вінніпеґу відмовив їм пристановища тому їх приняло в англійский дім місийний. Духобори представляють чудацький вид. Вони (мущини і женщини) суть повбирані тілько в довгі сорочки синьої барви. Голови жінок і мущин суть оголені. На тварах їх видко внутрішнє вдоволенє, котрому вираз дають співанєм набожних гимнів. На питанє куда йдуть, кажуть що йдуть до теплих країв. (К. Ф.)

— У Victoria, (В. С.) далось чути легке землетрясенє 28-го липня. Шкоди не було жадної.

— J. S. McArthur, звісний желізничий контрактор в Канаді має тепер 7000 людий переважно Русинів при будові желізниць, в ріжних місцях Канади. Найбільша часть робітників робить при будові Ґренд Тронк желізниції на схід від Вінніпеґу.

— Дня 29-го липня приїхало до Вінніпеґу 90 українських іміґрантів з Буковини. (К. Ф.)

— В місцевости Highland Falls, N. Y. напало на одного Італійця двох єго краянів і побило його до безпамяти. Крім того зрабовано у него годинник і цілу готівку, яку він мав при собі. Вислано за ними в погоню компанію війска. Італійці, що помагали в зловленю злочинців, допали їх скорше і злінчували. Вбито їх на смерть а трупів порізано в куснї. І се діє ся в 20-ім віці, у цивілізованій державі!

— Замешкала в Монесен, Па. схорована і дуже убога жінка, іменем О. Temanos оголосила в часописях. що продасть свою 4-місячну дитину за 50 долярів, щоб мати гроші на свій похорон, позаяк она є смертельно хора. думає в короткім часі умерти, а не хотілаби, щоб єю поховали на кредит. Оголошенє се знаходить ся в часописах міста Charleroi, Pa.

— Селяньскі розрухи в Румунії. З Молдавиї доносять, що в многих місцевостях вибухли там нові селяньскі розрухи. До загрожених місцевостий висланo війско. Розрухи мають підкладаграрний: недостаток поля і нужда.

— В Пітсбурґу уряд мійский розпочав завзяту борбу — з димом. Установив комісаря, має ся розуміти з доброю платнею, який поки що поталанило удержати досить добрі результати. Єму удало ся особисто або при помочи своїх помічників спонукати, що в 422-ох фабриках перестали палити мягким вуглем, або завели приряди до нищеня диму. І нинька уже над богато коминами, що до тепер викидали цілі хмари саджи, уносить ся лишень тоненька, синява смуга.

— Rhena Rivers в Montgomery, Ala. зістала 12 літ сьому взад засуджена за якусь дрібну крадіж на кару 20 місячної вязниці. Тимчасом через неувагу клерка занотовано замість 20 місяців 20 літ. Бідна дівчина сиділа в вязниці через 12 літ, а позаяк вела ся взірцево, то мала бути сими днями увільнена. Однак не діждала ся випущеня на волю позаяк померла. І доперва тепер виявила ся помилка судового клерка, через яку нещасна змарнувала свою молодість. Дівчина не мала нікого знакомого і се власне тілько з тої причини не було кому упімнути ся за ню.

— Недалеко від Форд Сиτі, Па. ві второк дня 6-го с. м. о годині 12.35 по обіді розбив ня пенсильванійскій желізниці особовий трен. Погибло на місци 14 осіб, а 18 віднесло тяжкі ушкодження.

— Дня 9-го с. м. в варштатах фабрики „Jones & McLaughlin" розтопленє желізо смертельно попарило 6 робітників. Чотирох з них певно помре. Імена їх суть: М. Косля, Н. Гора, І. Рандзен і Н. Дуда. Двох других змогло о власних силах піти домів. Они були заняті при печи а над їх головами знаходив ся котел з розтопленим металем. Розтоплений метал перелив ся через край кітла і попарив нещасних. Се є в сім році уже третий такий случай в тій самій фабриці. Перший раз погибло 15, а другий раз 7, осіб, а мимо того власти сидять тихо!...

— Катар. Moore найстарша жінка в Rahway померла оногди в 112 році житя. Уродила ся в 1795 році. Она могла одже смілo повеличати ся, що жила у трох століттях.

— Невільництво. До Клівленд в лахманах та в подертих чоботах приволокло ся двох жидів: Сам Гольдберґ і Кароль Зільберман. Суть они еміґрантами з Росії та девять місяців сьому утікли з Одеси перед погромами. Вони розказують, що їх звербував якийсь агент до роботи в „льомберярді" за платню по 3 дол. денно, але замість до „льомберярду" завіз їх до якоїсь копальні вугля близько міста Кантон. Там держали їх протягом кількох тижнів в неволі аж доки не удало ся їм втічи Стражники з батогами і револьверами пильнують робітників день і ніч. На жаль ні один, ні другий не знає докладно як називають ся і де знаходять ся ті майни.

— В 30-ім числі „Правди" (що пише саму неправду) вичитали ми, що о. Волошин з Трентон, Н. Дж. має обняти нашу парохію в Ню Бритейн. Наша парохія однак до сього часу нічо про се не знає. Ми мали дня 23-го юлія с. р. парохіяльний мітинґ, на якім одноголосно усі жадали спровадженя священника з Галичини для обнятя парафії. Парафія уже навіть порозуміла ся з одним із от. дух. в Галичині і має надію, що він около 24-го августа прибуде. Отже наша парохія не є уже вільна, і без згоди Галичан ніхто єї не дістане.

За комітет парохіяльний:
М. Бойко предс.,
С. Роман секр.
Й. Герент кас.

СПРОСТОВАНЄ.

В 32-ім числі Свободи зайшла помилка і причислено слідуючих, належачих до 40 відд. приступивших членів, мильно до від 92:

Має бути Відд. 40.:
Михалко Іван
Павлик Онуфрій
Клим Василь
Лазор Іван
Семко Етеля

ГУМОР.

У старинних часах плинні субстанції називано гумором і загальною була така думка, що від них залежить веселе успособленє. Приймаючи під розвагу усі факти, ми самі приходимо прямо до переконаня, що чиста, обильна кров, є безусловно потрібна до удержаня доброго гумору та що на відворот зла кров спричинює і злий гумор. Чиста кров однак полягає на добрім травленю. Чоловік, що травить належито, усе є в знаменитім гуморі. Кождий одже повинен се тямити, що Трінера Американський Елісір Гіркого вина є одиноким ліком, яке удержує травленє в належитім порядку і чистить усю кров. Як тілько почуєте, що починаєте тратити добрий гумор то се є знаком, що Ваше травленє мусить ся поправити. Сейчас уживайте тоді Трінера Американский Елікcір Гіркого вина, а самі здивуєте ся знаменитими і скорими наслідками його ділання. Уживайте його у всіх недугах жолудка. Дістанете у всіх аптеках.

Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

БЛАГОСЛОВЕНЄ УГОЛЬНОГО КАМЕНЯ.

Дасть ся отсим до відома, що Благословенє угольного каменя церкви Пресьв. Тройці в Сайксвіл, Джеферсон Ко., Па. відбудеть ся на дни 2. септембра с. р. в американьске свято Лейбор дей.

На се торжество запрошують ся умильно всі місцеві і доокличні Братства, всі братя і сестри тaт загалом всі добрі люди.

За церковний Комітет:
о. П. Понятишин,
Николай Бобровский,
Василь Туленко. 34-35

Перший Руский Пікнік на бовті

до Eagle Park устроює руска парохія в Buffalo Black Rock на дохід церкви св. Івана Хрест. дня 8-го септембра. Бовт відходить з Amherst St. о 9-ій год. рано. За добру забаву ручить ся.

За комітет:
Петро Коваль предс.,
Гр. Видиш кас.,
Теод. Скробала секр. 34-

Великий Руский Баль і Театральне представленє „Змінчений Юрко"

устроює кружок Хорального сьпіву і читальні Наумовича в Salem, Mass. в гали Котарского, 169 Derby Str.

Всіх Русинів так місцевих як і з околиці запрошує ся.

Вступ 25 цнт.

Початок Балю о 6 год. а представленя о 9½ год. вечером.

За добру забаву ручить
34-35 КОМІТЕТ.

Тов. І. Наумовича

запрошує Філадельфійских Русинів, Русинок і всіх знакомих на третий Великий Вечерок, котрий відбуде ся в суботу 14-го септембра 1907 в Arbeiter Saengerbund Hall 209—215 Fairmount Ave. Початок о 7-ій годині вечером. Вступ для мужчин 15 цнт., для женщин вільний. На Вечерку буде грати руска музика, з котрої кождий буде вдоволений. За добру забаву ручить комітет.
С. Мурянка секр.

ДЕ Є

Іван Ейна, з повіту Рогатинського, Галичина. Мав перебувати в Rochester, N. Y. Нехай пише на адресу:

Panko Moda,
153-rd Company.
34-35 Fort Andrews, Mass.

ТИСЯЧІ АКРІВ ЗЕМЛІ НА ПРОДАЖ

Земля добра під сад. Родить ся всьо. Вода здорова.

Близько великих міст. Ціна за акер від 8 до 25 дол. Пишіть на адресу:

Wasyl Syrotiuk,
Peardonville,
33—40 B. C. Canada.

Герой невольник.

Оповідане з часів турецької неволі.

Ти земле турецька, віро бісурменська
ти розлуко христіянська!
Не одного ти розлучила з вітцем з матерію,
або брата з сестрою,
або мужа з вірною женою.

(Народна дума.)

I.

На землю прилинула тепла осінь. Соненько із високого небо силало блідим, рожевим промінням і легесенько гріло. Небо було сине — пресине і чисте, неначе душа ангела. Було тихо і спокійно, та так мило, що душа наповняла ся якоюсь невисказаною солодостию і супокоем. У воздусі ліниво літали срібні ниточки „бабиного літа“. З деревини канув жовтий лист, а зелень поволи опускала землю, хоч катеринославські, надднiпрові степи широкої України не доконче піддавали ся осени. Они все еще були сьвітло зелені своєю буйною, запашною травою, широкими та високими лопухами і срібнобоким чорнобільом.

В таку пору, в другій половині жовтня, їхав степом на невеличкім кони козацький асаул Дмитро. Він вертав мабуть з далекої дороги на Січ, бо его з темного сукна кобеняк з рукавами на вильоти був добре припорошений. То був трийцятьлітний, здоровий мущина з бистрими очима і з довгим, замашистим, рудим вусом. Кінь його біг тюпцем, а він сидів на кони похилений, з понуреною головою, в глубокій задумі, бо майже не уважав куди їде, лиш іноді підводив повіки і кидав зором перед себе, немов довив ся, чи прибув вже до цілі.

Справді він вертав аж з над Чорного моря і то з великими, тяжкими думками, котрі тепер клонили его голову до долу.

Перед шести місяцями гнав він вирхом на своїм кони сим степом але в иньшу сторону. Шалено гнав він тоді, з бючим серцем, майже без ніяких думок, бо в его голові шаліла буря, так, що годі було думати о чим небуть. Тоді було у него на умі лише одно, чи не гонить хто за ним вслід і чи далеко ще ему до цілі. І він від часу до часу поквапно озирав ся позад себе і все сильнійше і сильнійше потискав під собою коня, немов хотів стрілою замчатись в безпечне місце перед погонею ворога.

Тай і було ему чого поспішатись і зглядатись з трепучучим серцем... Він їхав до поганина — турка враджувати своїх братів козаків і свою Україну. Тож і не диво, що поспішав з такою тревогою, бо нечиста справа тревожить чоловіка страшнійше від лютого ворога.

І довершив він свое чорне діло а тепер вертае на Січ, щоб попровадити его до кінця.

Розтавшись з Турчином, можним Джефиром-пашою, асаул Дмитро з разу потискав коня і линув стрілою по степі, радий та веселий, що ему „удало ся“. Утїха і вдоволене заняли цілу его голову і розсаджували еї. Аж доперва десь в половині дороги він охолонув з горячки і став спокійнійше роздумувати над своїм ділом. І душа его радувалась і уста его мимоволі усьміхались.

Отже, вже незадовго наступить час, коли я запаную красшим як до тепер житем, а на тобі, любий братчику і на вас всїх собаках, що висадилисьте мого брата на атамана, строго пімщу ся... — думав Дмитро. — Ви бо, собаки поступили зі мною не по правді... Ви о много молодшого від мене брата зробили кошовим атаманом?... Сего ніхто не пережив-би...

І ясно станула ему перед очима тая хвиля, коли то перед трема роками его рідний брат Самійло Кошка зістав вибраний старшиною — атаманом.

Він не міг ніяк з тим погодити ся, ніяк привикнути до того і від тої хвилї закіпіло его серце страшенним гнївом до рідного брата і до тих козаків, котрі его вибрали, І в своїм засліплєню постановив він за всяку ціну пімстити ся..,

З тим він, правда, мусів укривати ся перед коджим, але таки не видержав довго.

— І за що ви вибрали Самійла атаманом? — запитав він раз одного сивовусого козака. — Хиба помiж вами нема більш заслужебних мужів? Дивно... Самійло такий молодий, і не такий дуже хоробрий козак а...

Дальше не міг докінчити, бо зависть здавила ему горло.

— Хоч Самійло і молодий, хоч з него не дуже еще хоробрий лицар, але не в тім его заслуга... — відповів старий козарлюга. — У него е щось важнійшого як хоробрість, а іменно се, що він е чоловік наскрізь чесний а до того у него твердий як дніпровий граніт, постоянний характер. А тих прикмет не знайдеш у першого — лутшого чоловіка, хочби і у сивовусого...

Ті слова еще більше укололи Дмитра і в его серци закіпіла еще більша жадоба пімсти.

Тай почав він на ню, придумувати способи і шукати нагоди. Доперва по двох роках знайшлась она.

Одного дня на его щасте чи нещасте з'явив ся в Січи козак — невільник, що утік з турецької довголітної неволї. Страшно було слухати его оповідань про се, в яких муках нидіють в турецькій неволи козаки і иньші христіянські душі, Скінчивши оповідане утікач — невільник Данило Вус звернув ся до Запорожців з просьбою, щоб сейчас з цілою своею силою поспішили нещасним на поміч.

— Та ми однаково що року вибираемо ся на чайках погуляти по Чорнолу морю. Отже і тепер можемо спустити чайки і спробувати поратувати хрещеного брата... — сказав кошовий Самійло.

— Та певно що так — притакнули козаки.

І рішено найдальше за три місяці в звичайнім часі, то е в осени, если не буде иньшої перешкоди, вирушити на Чорне море, а відтак до Царгороду, щоб визволити братів з турецької неволі.

— Я буду вам за провідника... — говорив утікач Вус.

— Розуміе ся, що ніхто иньший, — згодили ся козаки.

Бо і справді такого провідника неначе сам Бог прислав запорожським козакам, бо лутший від него не міг бути. Вус перебув в турецькій неволи, в темній тюрмі вісїмнайцять літ. Він був отже чоловік бувалий і досьвідчений, коли зміг вирватись з клятої неволї і перебути такий сьвіт. Бо і не мала се дорога з Царгороду до Січи... І тому він знав найлутший приступ до тих тюрм в Царгороді, в котрих стільки душ нидiло і смерти очікувало.

І не мало урадували ся Запорожці таким посланником, а найбільш зрадів асаул Дмитро. Однак не тое тішило его, що маючи точні звістки про положене невільників можна їх буде скорше освободити, але тое, що ему тепер усьміхала ся нагода, сповнити свій поганий злочин. Тай не надумуючи ся довго, еще того самого дня, коли козаки урадили „прогульку“ до Царгороду, щез він із Січи так, що з разу того ніхто і не помітив. Аж доперва по кількох днях оглянули ся за ним.

— Перед кождим нашим походом — зауважив один козак — дїває ся на якийсь час наш асаул Дмитро... Се мені видае ся підозрілим.. .

— Та що в тім підозрілого? — сказав на тое другий Запорожець. — Він мусить мати десь якусь милу, то перед походом відвідуе ею, щоб намилуватися нею.

— Може бути, що оно і так — притакнув третий.

Але перший ворохнув на тое лиш правим вусом і покрутив головою не вірячи в ті слова. Однак не сказав більше нічого.

— Але пожди небоже... На другий раз я вже тебе вислїджу, пташку, бо ти щось мені не дуже певний... — подумав собі.

А Дмитро, бачите, як щезав із Січи, то на те, щоби зноситись з Татарами або Турками, з котрими мав якійсь переговори. Однак сї переговори чи наради не приносили досі ніякого наслідку; доперва тепер рішні его заходи увінчали ся пожаданим успіхом.

Скоро так стане ся як я приобіцяв, то тоді плюю на вас кляті Запорожці... роздумував їдучи дальше Дмитро. Тоді зістану трапезунтським пашою, в золоті буду ходити, а під моею властию буде цілий еляет.*)

А найбільше застановляв ся Дмитро думками над умовленим пляном зради... Він розбирав его по кільканайцять разів і передумував кожду точку.

Так оно таки буде найлутше.. — казав до себе може вже двайцятий раз. — На морю їх розібю на дві силї і тим ослаблю козацьку фльоту. Відтак з заду нападе на них турецька фльота і тут вам козаченьки буде і амінь.

І так ті і иньші думки перебігали йому по голові, неначе образи в калейдоскопі. За кождою виступала усьмiшка на лици.

Відтак Дмитро наблизив ся до місця де починали ся Дніпрові пороги. Могучий їх стогін і шум води розігнали его думки і він прокинув ся,

І в тій хвилї серце його тьохнули і защеміло так сильно, неначе збудив ся в нім жаль за чимсь дорогим, загубленим.

Се знакомий стогін рідного Дніпра збудив в грішнику струни його совісти. Але ті струни були чомусь немов грубі, чомусь нечуткі; Дмитро не відчув їх могучого впливу. Мимо того тое незначне зворушене якось дивно поділало на него, неначе щось стрепенуло ним. Та він хотячи вирвати ся з того немилого впливу, потиснув коня і приспішив їзду; але на дармо. В глубині його душі ворушило ся щось гадиною і гнїздило ся чим раз більше пригноблене, що затемнювало всякі гадки. В кінци неначе щось привалило його тяжким каменем і він став непокоїти ся. Тяжкий сум розпростирав над ним що раз то більше свої чорні, холодні крила.

*) еляет по турецьки намісництво.

А коли доїзди... ночию до Січи, то така трівога, такий страх переня... го, що тряс ся неначе в лихорадці. Йому здавало ся, що там в Січи уже усі знають з відки і з чим він вертає, був певний, що його вислідили і що зараз при першім вступі привитають його......

Зраднику,..... Губителю християнських душ за власне самолюбство.... Окаянний грішнику...

Якось переміг себе і в'їхав на Січ.

II.

На далекому заході рожевіло бліде жовте сонце. По Дніпровому лимані легесенько сунули козацькі чайки, подобаючи на якійсь великі, носатові потвори.

Іх було трийцять, а на кождій знаходило ся пів сотні бравих козаків, найбільших сьмільчаків, мали відвагу пускати ся на маленьких чайках в широке море, безкрае море „погуляти“. Всї ті „прогульковці“ були знаменито виоружені, а крім того на кождій чайці знаходило ся по шість великих армат і більший запас поживи.

Легесенько несли ся чайки по шклистім плесї морскої води, тихесенько хлюпотіги десятки весел, а понад ними звеніла пісня з соток здорових грудей, розпливала ся по безмежнім морі і десь далеко, далеко зникала. Сідала она на берегах рідної України і цілувала їх, неначе пращаючи сьмілих завзятців з дорогим, рідним краем.....

Ой з за гори хмарка виступае,
З тої хмарки дощик накрапае
Та синього моря доповняе,
А синее море розіграло,
Турецький корабель розірвало;
Втопило війска сород тисяч,
Ой сорок на сорок, ще й чотири....

Сьпівали Запорожці і жвавійше робили веслами, щоб чим скорше, еще перед ночию виїхати з вузкого лимана, щоб можна безпечно переночувати на плесї широкого моря.

Передом плили три чайки: в середині більша як звичайно, з хоругвою, а по боках дві меньші. На середній, атаманській знаходив ся сам атаман Самійло Кошка і деякі із значнійшої козацької старшини, як також і головний проводир до турецьких тюрм, утікач козак Вус. Позаду плили прочі чайки парами. На покладах ворушило ся веселе жите. Веслярі веслували завзято, другі сьпівали, иньші оповідали свої военні пригоди на морю. Були і такі, що перший раз виїхали на повне море; ті цікаво розглядали ся на всі боки.

На чайці, що плила по заду стояв в глубокій задумі асаул Дмитро; сумний і пригноблений не звертав він ні на що найменчої уваги. За те перед його очима пересував ся страшний, однак для нього радісний образ недалекої будуччини.

Тоді саме вже добре смеркне, — думав він — як всї козацькі чайки минуть по правім боці турецьке портове місто Очаків і зараз підкуплений мною пушкар Самійлової чайки дасть арматний вистріл, який долетить аж до Очакова. Там почуе його турецка фльота, що стоїть в засїдці, і за короткий час стане незамітно поступати за козацькими чайками. А коли козаки стануть відпочивати, нападуть на них Турки й позатоплюють чайки, виріжуть козацтво, а живих заберуть в неволю, а тоді,.. Ах, Господи, я не годен про те і думати... Тоді Джефар-паша попросить мене на свій корабель і скаже: „Здоров друже... Ти славно пописав ся, додержав слова і не зрадив нас... За тое від завтра зістаеш моїм товаришем, трапезунтським пашою“. О, тоді не буде щасливійшого чоловіка на сьвіті від мене.... Я стану Турком і буду плавати у всїляких розкошах та достатках, буду можним паном і вже не буду підлягати розказам свого молодшого брата Самійла.....

Золотом та чудними рожами стелили ся дороги нового житя перед Дмитром в його мріях і йому здавало ся, що він вже е пашою, що йому вже усьміхае ся блискуче щасте. І тими мріями Дмитро був в повні щосливий, але в дійстности якже інакше... Над ним немов щось звисло чорною хмарою, немов якась морська потвора роззявила страшну, огнисту пащеку і хоче його пожерти...

На Чорнім мори, на білім камени
Ясненький сокіл жалібно квилить-проквиляе,
Смутно себе мае, на Чорне море з пильна поглядае,
Що на Чорнім мори не добре ся починае...

Задзвеніла і полилась з уст старця-кобзаря великим сумом пісня, немов звіщаючи яке лихо. Кожде слово тієї пісні вливало ся у Дмитрову душу і там полишало ся...

. . . .

(Дальше буде).

Нове право в Ню Джерзи.

Сими днями війшло в житє нове право в стейті Ню Джерзи, яке, подібно як се уже стало ся і в стейті Ню Йорк, накладає кавцію на всі кантори, котрі занимають ся пересилкою і зміною грошей.

Дотичний уступ сього права звучить:

„Особи, або корпорації, що займають ся подібними ділами, мусять на се мати цертифікат, що позволяє від стейтового комісаря.

Хотячи дістати таке позволене, особи або корпорації мусять поставити кавцію в сумі 20.000 дол. і платити річного податку 10 дол.

Кавція, яку ставить сам аплікант мусить бути заручена найменче через двох горожан, які мешкають в стейті і які мають чистого маєтку на 40.000 дол. вилучаючи всякі обтяжаючі сей маєток довги.

Кавцію не прийме ся доси, доки комісар не уэнасть єю за добру і достаточну. По принятю кавції через комісаря видає ся аплікантови цертифікат. Допера тепер він має право до ведення бизнесу. В случаю, колиб аплікант хотів заложити більше канторів, то мусять за кождий додатково складати по 5000 дол. кавції.

Комісар є обовязаний до ведення докладного виказу виданих цертифікатів, адресів їх властителів і адресів ручителів. Виказ сей має бути доступний до публичного ужитку.

На случай якоїнебудь не докладности, ошуства або спроневіреня в канторах, які мають цертифікати, всяка кривда вирядженa покривдженим буде звернена зі зложеної кавції, наколи покривджений внесе скаргу в протягу одного року".

Заслугує на увагу еще і та постанова нового права, що поодинокі особи або спілки, що займають ся виміною і пересилкою гроша а які мають вище згадані цертифікати стейтові, на случай доказаня їм мальверзацій або ошуканьства підлягають грошевій карі від 50 до 1.000 дол., або вязниці від 30 днів до одного року, або і грошевій карі і вязниці.

Здає ся, що се право раз на всегда усуне усяких покутних аґентів, що оголошують ся яко властителі бюр зміни і пересилки гроша, а чигаючих лишень на се, щоб обдерти нашого робітника з його кровавиці. Тепер покаже ся, хто баламутив бідного робітника і грав над ним ролю пана за його власні гроші.

Офіси, які будуть мати цертифікати уже зі самого страху перед вище наведеними карами будуть попросту примушені вести чесно бизнес, а усякі покутні „банкири" не будуть мати права до дальшого визиску несьвідомих.

Після права зложені в офісі до пересилки гроші мусять бути вислані найдальше протягом пятьох днів, а не як до тепер часто густо діяло ся, що деякі банки посилали гроші допера за три а навіть і за шість місяців.

Коли еще і тепер знайдуть ся такі нерозумні — а таких ніколи не забракне — що дадуть ся зловити масненьким словам усяких натягачів, то в разі чогось будуть лиш самі на себе плакати, бо на случай якоїсь мальверзації не будуть мали права упімнути ся за своєю кривдою.

З дневникарського обовязку перестерігаємо ся наш загал, щоб сей в справі пересилки гроший удавав ся лишень до таких офісів, що стоять під наглядом нового права, а не до всілякого рода спекулянтів, яких жертвою впала уже не одна людина.

Оджеж: майте ся на осторозі!...

Те що написав Грицько Квітка.

Драматичний кружок Н. Т. ім. Т. Шевченка у Вінніпеґу відіграв дня 10 серпня „Сватанє на Гончарівці" в гали товариства.

За піднесеним куртини мені прийшло на думку, куди то нашого темного і заробощеного брата все тягне магнітсть; до того чого він вчив ся примушений сотки літ, під тягаром ярма і нагайкою своїх крокодилів в біленькій шкірі. Такою магнітсію власне була корчма, до котрої ту дивлячись селянин біг так як Прокіп Шкураг, виступивши перший на перший сцені в особі Героніма Сохацького. Який то мусить бути дивний сьміх публики дивлячись на Прокопа піяка і реготячись з нього... Нехай він буде сьміхом. А тобі Сохацький дай Бог ще краще грать таких роль з такими Одарками-жінками, цокотухами до своїх піяків мужів і непосидющими крикунками страдальницями а вкінци й бонгузками. Таку ролю грала т-ка М. Гуменіловичівна. Ся роля хотяй найдовша, іт-ка Г-на перешила її мов крізь дірки решета тримаючись всюди без хиб окрім одного монольогу, де мала плакати, та се не було замітне. Т-ку Г-ну хто побачив в ролі Одарки, ніколиб не сказав, що вона грала первий раз, а так само і її дочка Уляна в особі т-ки Н. Рураківни. Коли дивитись на Уляну, дивлюсь на цілу Україну житєм сияючу. Ну і справді т-ка Р-на піддала ся чутливости своїй ролі мов артистка. І я бачив як котились правдиві сльови по її лици, коли вона прощалась з Олексієм — орлом українським, в котрого ролі був т. В. Арсенич вже звісний у своїй мягкости і чутливости а заразом рішучости кохання, в таких штуках як роля Олексія. Банно лише мені чому властиво тоді як приходилось до плачу, дехто з дівочих чи парубочих „народ" сьміялись таким карикатурним виразом, мовби вони хотіли пристосувати себе до того, та мерзота звірячої (?) душі видала також карикатури в співчутю. Щож зробит? коли наші дівчата в більшій половині се т...... думок, а хлопці менча половина се скачучий к.. на цілу губу в його навіть слові властивости — власних виразів. Ох, чомуж-то в нас не має якнайбільше таких Олексіїв... і Уль!?... Щоб ту сказати? Ага! Щоб в нас не переводилось таке кохання щире і вірне, та така молодіж як т. Арсенич, т-ка Н. Рураківна і прочі їм подібні. Щоб не переводилась також та наша чарівниця пісня, а щоб навівала чимраз більше в наші серця брилянтів, котрі блискучістю і сіянем, нехай вкривають болі люду і сіяють — сіяють без кінця! чимраз ясніще а з гнету і каміня, щоби не стало і сліду...

А твого безклепковатого сина Кандзюбо, твого Стецька, аби ще був копнув той гарбуз, що він на сватанне дістав від Уляни, то булоб ще сьмішнійше!

Бодай тебе Деделюку — бодай! як ти мене розсьміяв. Бодай ти нас веселив своїм акторством в аматоріях доки Кэнади стане! Бодай ти ще дочекав театру в Вінніпеґу і звеселив вправді нас і тоді, там не раз справді дурним сьмішком; а ти щоб ту сьмішну мову і людий вірно передавав і думав: видите які ви? видите яка частканашого народу?

А ви старі Кандзюби щоб невиплоджували таких синів як Стецько а що найбільше не женили їх, посилаючи в старости Скориків і Тимошів; Т. Логвіненко так закандзюбив Кандзубу що й казать. Дивлячись на нього думаю: і чи то справді всі такі дуки? Скорика в особі Т. А. Сліпченка грав без догони. Скорик треба знати змосковщина душа, до того всі розуми поїла ходячи повсюдам. А знахор з нього, нехай Бог боронить! От — от що не переміняв Одарку в кобилу, якби був сказав „хранцюзьке" слово. На згадку Скорика, притьмом находить думка: і хто-би то грав Скорика еслиб Сліпченка не було? Т. Коґут, вдав як раз Тимоша під міру: так таки — так. В кінци скажу, характеристика осіб і зверхній вигляд вдавався був знаменитий і виконаний вірно. Та хотяй кількох було старань і труду дощ і град перешкодив як в граню так і людям котрі мали прийти і тому грати-ме кружок в понеділок 12-го с. м. другий раз.

Тії дощі сього року в Канаді мов осінні вихри та бурі. Хмари бурливі і плачучі почами. А все то щоб витворити у людини гнітучий вид.

Арій.

Важний винахід.

Сьвіт в одно поступає наперед. Люди науки невтомимо розсліджують природу і що року відкривають нові права, котрими природа кермує ся, а про котрі звичайні люде праці нічого не знають. З тих досьвідів учених людий користають люди фахові, як інжинири, техніки, механіки, лікарі і инші, та старають ся використати їх на пожиток усім людям. В той спосіб люди поробили дуже богато великих а дуже важних винаходів, котрими тепер користує ся цілий сьвіт. Де хто давно знав або чув про зелізниці, про парові кораблі, про електричне сьвітло, про електричні зелізниці! Чи давно прийшло кому на гадку, що колись за помочию телеграфів будемо могли в одній хвили перенести знаки на папір і до найдальшої місцевости? Хто би був давно подумав, що колись чоловік мешкаючий у Ню Йорку, буде міг за помочию телефона розмовляти з чоловіком, що мешкає у Сан Франціско. Нині-ж ніхто тому й не диве ся і увесь сьвіт користає з тих важних винаходів. Та людський ум в'одно працює в'одно силує ся винайти щось нового для добра і хісна цілого сьвіта, цілого людства.

Може найбільше наломили собі люди голови над тим, щоби можна вигідно а швидко дістати ся з одного місця на друге. І богато вже в тім напрямі зробили. Давно і найдальші подорожі відбувало ся возом. Давно на мори уживали вітрильних кораблів. Ті кораблі гнав на перед вітер — як же вітру не було, то корабель був зданий на ласку морским филям і не міг плисти, куди хотів. Тепер парові кораблі жене пара чи з вітром, чи проти вітру. Та люди не заспокоїли ся тим, що облегчили собі спосіб подорожи по суші і по морі. Вони винайшли ще такі судна, що можуть в глубині моря на всі боки плавати. Алеж і сего їм було за мало. Люди забажали винайти ще спосіб, як би то можна плавати в воздусі: задумали винайти машину, котраби попдулала ся в воздусі, то значить по просту: летіла.

Вже давнійше винайшли були люди бальон. Бальон то гейби величезний, кулистий мішок, котрий не перепускає через себе воздуха. Такий бальон поповняли ґазом лекшим від воздуха і ґаз той гнав бальон високо до гори, аж понад облаки. Ґаз цер до гори як раз тому, що він лекший від воздуха. До бальону причіпляли шнурами великий кіш, в котрий всідали люди і пускали ся в безмежні воздушні простори. Та що з того? Такий бальон міг лиш летіти просто в гору. Коли хотіли спустити его на землю, то випускали потрохи ґазу. Але не могли люди збудувати такого бальону, щоби можна ним в воздусі на всі боки навертати і летіти не туди, куди вітер жене, але куди чоловік хоче, хоч би і проти вітру. Довгі роки люди пробували всяких способів і будували дорогі великі бальони. Сотки людий тратило при тих пробах житє, бо не раз щось попсувало ся і бальон з людьми падав з під хмари на землю. Та се не відстрашувало людий. Вони безустанку думали над тим, як би то можна бальоном кермувати, вони без устанку робили проби.

І здає ся, що аж сего року поставили люди на своім, а о сій великій події розписують ся тепер ґазети по цілім сьвіті. Щож то стало ся? Послухайте:

Дня 14 липня с. р. відбував президент французької републики перегляд війска. Діяло ся то рано около 9. години на полях Льоншан під Парижем. Тисячі людий зібрали ся, щоби подивити ся на ту велику параду. В тім над містом Меден показала ся на небі з далека гейби мала, жовтава, половгаста плямка, котра швидко плила в воздусі і наближала ся до Льоншан. Та плямка, чим близше, то ставала більшою а вкінци можна було вже пізнати, що то бальон. В кілька минут потім бальон був вже над полями Льоншан як-раз над самим війском. І от чудо! Куди марширує війско, туди і бальон звертає ся в воздусі. Війско в право, і бальон в право, війско в ліво, бальон також, війско на перед або в зад, бальон за ним! Вкінци бальон відлетів на бік, заточив в воздусі кілька кругів в виді великої вісімки (8), потім вернув ся, надлетів аж над то місце, де сидів президент републики, гейби хотів „му віддати поклін, а опісля спокійно і легонько завернув і відлетів назад до Меден, звідки був прилетів. Залунали голосні і радісні оклики. Сотки тисячів народу тїшили ся тим видовищем, але може мало хто розумів, що ся машина там в горі є для людий цілого сьвіта так само важним винаходом як перша парова зелізнича машина, або як перше парове судно!

І дійсно винахід сей дуже важний! Незадовго буде можна відбувати подорожі воздухом. Не треба буде боятисся, що бальон обійде ся без шин. Бальон на своїй дорозі не знає мостів ні рік, ні гір, не боїть ся морських бур, може ... бистро ... низько над землею або під хмарами. Може кождої хвилі пінести ся в гору. Словом: бальон такий, що дає ся свобідно кермувати, зробить в способі подорожий великий переворот!

А підчас війни! Атже такий оден бальон може нищити величезні відділи війска, бо може метати на неприятеля з гори ґранати та бомби, а сам може так далеко відлетіти, що его не догляне людске око. Одним словом: значіне бальону, що ще дая би ся довільно кермувати, є так велике, що тепер і годі се собі ясно представити!

Се й зрозуміли відразу Німці і давали вже за той бальон інжинірови Жілїо, котрий его вигадав, оден мілїон дол. Але Жілїо сказав Німцям, що той бальон не є его, але належить до братів Лебоді. То і Німці удали ся до братів Лебоді, але вони сказали, що бальона не продадуть нікому, бо вони веліли его збудувати для Франції. Як сей бальон збудований, ніхто не знає, а інжинір Жілїо держить се в тайні. Француске правительство замовило собі тепер 4 такі бальони.

Ось до чого доходить наука і просьвіта!

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ З ДЕКЛЯМАЦІЯМИ,

який відбуде ся дня 25. Августа с. р. в парохіяльній гали в Мікісракс, Па. заходами сьпівацкого товар. „Боян".

1. Вступне слово — о. Лучечко.
2. Бортнянський: „Вси язици", псалом — відсп. муж. хор.
3. „Похід Наливайка" — віддекл. п. В. Каськів.
4. Д. Січинський: „Стоїть гора високая", сольо тен. — п. А. Гела.
5. „Старі пяниці" — відогр. пп. І. Секула, Е. Бодак, А. Гальчак.
6. „Не ходи Грицю на вечерниці" варияти на фортепян — відогр. п. Стан. Новіцкий.
7. а) „Чом так скрито" б) „Ой морозе" — хор муж.
8. Т. Шевченко: „Сон" — віддекл. п. К. Сташків.
9. С. Артемовскій: „Владико неба і землї", молитва, сольо тенорове — з муж. хором і фортеп.
10. М. Вербицкий: „Жаль" — викон. хор муж.
11. Ст. Руданьский: „Подорож до Єрусалима" — віддекл. п. В. Каськів.
12. а) „Крилець б) „Верховино" — хор муж.
13. „Війна жидівска з року 55 Мая" — віддекл. п. Гр. Демида.
14. Шевченко — Ніжанковский: „Минули літа молодії", сольо тен. з фортепяном і скрипками — викон. пп. І. Костюк, Ст. Новіцкий, А. Швед.
15. Ніжанковский: „Гуляли" — муж. хор.
16. Бор няньский: „Слава во Вишних Богу", псалом на 8 гол. в супроводі форт. — хор муж.
17. „Ще не вмерла Україна" — хор муж.
18. Слово предсід. „Бояна".

Ціни місць: перші 2 ряди 50 цент., решта 35 цнт.

Початок о г. 8. вечер.

1134

Комітет:
А. Гела, председатель,
І. Костюк, управитель хору.
В. Каськів, секретар.

„SWOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
184 Hudson St., New York, N. Y.

Publisher:
Ruth. Publishing & Exchange Co.
Gabriel Dziadyk, Pres.,
Andrew Sawka, Vice Pres.,
K. Kirczow, Treasurer.
S. Jadlowskyj, Secretary,

Anth. Curkowskyj, editor,

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"
часопись для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза", виходить що тиждня в Четвер і коштує:
В Америці на 12 місяців...$2.00
До стар. краю на 12 місяців $2.00
В Америці на 6 місяців....$1.00

Оплачувати газету треба все з гори.

Гроші треба посилати в реєстрованім листі або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтаря або агента на експресовім офісі, пішліть нам, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
"SWOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби єго адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Лист зі Старого краю.

(Виступлене прочих трех кацапських послів з „Руського клюбу". — Кацапи наганячами польських послів. — Борба о українські гімназиї. — Вічевий рух в Галичині.)

Читачам „Свободи" звісно з давнійших листів, що посли українські з Галичини і Буковини (числом 25) утворили враз з пятьма москвофільськими послами з Галичини одноцільний клюб парляментарний, котрі сам вступленем заявили виразно, що під національним взглядом узнають повну окремішність нашого народу від народу московського. Та капітуляция народних зрадників супроти живої української ідеї не дала спати ґазетярським оборонцям царського кнута в Галичині і вони безпощадно накинули ся на своїх однодумців в парляментарнім рускім клюбі, завзиваючи їх до сейчасного виступлення і утворення одноцільного московського клюбу. І справді другого дня по вступленю до клюбу виступив з него найзавзятійший галицький Москаль з Самбора пос. Марков, а невдовзі по нім пос. Глібовицький (перший з них т. е. Марков в парляменті навіть промовляв по російськи, за що галицькі кацапи оголосили його своїм героєм).

Три прочі кацапські посли (о. Давидяк, д-р Королюк і Курилович) помимо аицебитя і мордебитя на кацапськім собраню у Львові, на дальше остали ся в руськім клюбі і видержали в нім аж до закритя перед феріяльної сесії. Та кацапська загорілці не спочивали і дальше вели кампанію проти непослушних своїх послів — ну і довели до того, що нині і прочі три москвофільські посли вступили з клюбу, оголошуючи відповідні декларациї в часописах.

Се нечайне виступлене кацапських послів здивувало ширший загал, бо ніхто навіть з тих, що стояли близько кацапських посольських кругів, не сподівав ся такого скорого помирення москвофільських послів з їх штабом. Кождого одначе, хто хоч трохи близше інтересує ся москвофільською язвою в Галичині, заставить здогадати, що між москвофільським штабом з одної, а польською шляхтою з другої сторони заключено якийсь новий договір, маючий на ціли знищити шкідливий зарівно для Поляків як і Москалів український народний рух. Послідні роки аж надто часто доказали істноване такої кацапсько шляхотсько-польської спілки, пр. підчас седесії українських студентів в р. 1901, в часі рільних страйків в рр. 1902 і 1903, підчас агітациї за реформою виборчою до парляменту в р. 1905 і 1906 та в часі послідних виборів. Одним словом все, коли український народ в Галичині гуртував свої сили, щоби відперти атаки польських наїздників, коли в еманципацийній боротьбі з польсько-шляхотськими хижаками посував ся вперед, москвофіли все тоді явно або скрито ставали по стороні польскої шляхти і спільно з нею поборювали відродження того народу, з котрого самі вийшли... І тепер, коли український народ в Галичині мимо нечуваних виборчих лайдацтв і надужить вибрав сильну парляментарну репрезентацию, польським грабітелям українського народу було дуже не на руку уформоване одноцільного, національного клюбу, з демократичною, поступовою маркою, і вони за всяку ціну хотіли викликати противу українським жаданям. Яко така противаґа знайшла ся горстка москвофільських послів, котрі утворивши окремий клюб, в імя „русской идеи" будуть поборювати українські національні постуляти і в дійсности сповняти службу послипаків польської шляхти, а Поляки при кождій нагоді будуть радо покликувати ся на тих своїх гайдуків і з гори відкидувати жадання нашого народу.

Ту службу галицьких „истинно русских" бачимо найкрасше на поли шкільництва. Для Поляків і москвофілів зріст національної свідомости рівнає ся їхній смерти і тому одні і другі завзято поборюють українське шкільництво. Коли на дневний порядок прийде справа о снованя української школи пр. гімназиї, тоді кацапи видумують ріжні сплетні на українських учеників і професорів, лаючи їх соціялістами, анархістами, безбожниками, гайдамаками, ворогами всего, що польське і нацьковуючи на них всякі власти. Польська шовіністична суспільність підхоплює сї сплетні, передрукове їх радо у своїх часописах і будує з них тами проти українських постулятів. От пр. тепер склекують віча в Стрию і Жовкві в цїли основання в тих містах українських гімназий. Тим на прямі веде ся жива агітация і самі селяни, батьки, що посилають синів до гімназиї, шлють письма до краєвої шкільної управи, домагаючи ся основана самостійних українських гімназий. І як раз в хвили, коли виринає з непереможною силою квестия українського середного і висшого шкільництва (гімназиї і университет), в москвофільських і польських часописах появляє ся ряд статей, домагаючих ся повного скасовання українських гімназий і заступлення їх чисто польськими. В ненависти до українства москвофіли посунули ся так далеко, що свідомо пізнають руську часть Галичини.

Мимо тих кацапських хвиль зачинає будити ся на ново в східній Галичині вічевий рух.

Поодинокі українські посли скликують своїх виборців на посольські справоздання, обговорити при тій нагоді докладно парляментарну ситуацию і виступлене москвофілів з руського клюбу. В вічевих резолюциях нарід осуджує безпощадно політику кацапів, загалом заявляє ся проти москвофільської язви. Рівнож зачинають вже склекувати віча для агітациї за виборчою реформою до галицкого сойму.

С. Б.

Хто є ворогом працюючого Русина.

Усякому звісно, що чимало є таких тяжко працюючих і небогатих, а часом і зовсім бідних робітників, які вороже відносять ся до поступових людий та їх часописів. Так само річ має ся і тут в Америці поміж Русинами. Многі з них з страшенною ворожнечою відносять ся до поступових Русинів, та до часописей, які видають ся ними. Такими поступовими людьми тут суть так звані „українці", яких образ служить часопись „Свобода".

Як жеж так могло ся учинити, що робочі люди так ворогують з поступовцями? Хто-ж такі поступовці? Поступовцями називаємо таких людий, що домагають ся перемінити старий лад на новий, лішший. Поступовці бачуть, як багато кривди чинить ся при сучасному ладу; вони бачуть, скілько горя й лиха переносять робочі люди, як вони гірко та нудно працюючи заробляють кусок хліба, як вони голодують та холодують; вони бачуть, в яких невимовних роскошах потопають богачі, в роскошах, добутих тяжкою невсипучою працею робочого люду, бачуть, які кривди чинять ся робочому чоловікови завдяки за його працю, бачуть, та й хотять, щоб сей лад змінити на лішший, вкористь робочого люду. Через те вони називають ся поступовцями, бо хтять йти, ступати наперед до вигворення лішших порядків.

Мае ся розуміти, що лад хотять змінити тілько на користь робітників, а не богачів; богатому не треба переміняти ладу, бо йому й тепер добре жие ся. Поступовці домагають ся, щоби зменшити число годин праці, щоб побільшити платню робочим, щоб скоротити самовольне пановане фабрикантів над робочими й т. и.

Як усі поступовці взагалі, так самих думок і переконань тримають ся того і українці. Вони головною метою своєї діяльности мають обрану інтересів робітників.

Як те могло стати ся, що робочі люди та вороже відносять ся до тих, що за ступають їх власні інтереси!

Усе те стало ся через просте непорозуміне. Я ся не помилю, сли скажу, що не значна частина виносить ся вороже проти української поступовости і українізмови в дійсности, бо немали ніяких відносунків з ними, ані не читали їх часописів та книжок. Такі люди наслухали ся попів альбо других людей, які розказують нісенітниці про поступовців та й ся ніби віру тим байкам, не розміркувавши, чи справді поступовці так страшні, якими їх малюють.

Вот. наприклад, розказують байки, ніби вони безбожники.— Чи тоже є у тому хоч капелька правди? Українці вірять в Бога та в Його сьвяту правду.

Робочі же люди ніяк не можуть ворогувати з Українцями, бо то булоби не тілько давним, але навіть смішним, бо тоді бідняки йшли би самі проти себе.

Може де кому не будь не подобає ся, що ми уживаємо своєї рідної мови? Но се не може бути можливим і я навіть думати про се не хочу. Во чиж може бути людина, яка у важала би себе за чесну, й дурала ся би мови своїх батьків та й свої власної? То не можливо, то булоби безглуздностю, то значилоби ворогувати проти себе самого! Українці говорять і пишуть на такій мові, на якій говорить український нарід. Вот мова, якої уживано в так званих твердоруських книгах та часописях, ся мова є видумана, бо на ній ніхто не говорить: ні москалі, ні русько українці. А що є такі невстидні люди, що зовсім не хтять уживати своєї мови, се є цілком природна річ, бо люди й зрадники завсїгди були й будуть.

З англиською мовою було ось таке: Як Англія підпала під французів, то король, урядники та й усі пани загалом почали говорити виключно по французськи, а на англьській мові говорив тільки нарід і вона вважала ся за хлопську. А що ми бачимо тепер? Англьська мова є найбільш розповсюднена, на ній розмовляють сотки міліонов людий; вона не загинула й не могла загинути, бо мала довгі і кріпкі корінці в народі. Так само мае ся річ і з нашою мовою; вона не може загинути, бо на ній говорить нарід, який ніякої другої мови не розуміє.

Де які може будуть незадоволені правописом, якого уживають Українці. Но чиж мають яку рацію такі люди? Та ніякої, бо правопис український є далеко лехчий та натуральніший ніж так званий твердоруский; по українськи як пише ся, так і читає ся, а як говорить ся, так і пише ся. Коли було заведено український правопис, то мало ся на вазі полехчати дітям научене письма. Кождому тугай звісно, яку непотрібну і шкідливу трудність має в собі англьська мова через свій нездалий правопис (spilling).

Для чого нам утримувати зовсім не потрібний і шкідливий правопис, коли ми маємо тепер далеко лехчий? Для чого нам, на приклад, писати „свѣтъ" і читати „світ", коли ми просто можемо писати, як говоримо. Второчайте дитині, як то може бути так, що пише ся „ѣ" (е), а читає ся „і" і то не завше! Або возьмім слово „Львовъ" воно читає ся „Львів", для чого писати о, і читати його за „і" коли прямо можна було написати „і". А що придає до слова „ъ"? Та цілком нічого. Слово „дім", чи воно є з „ъ", чи без него усе рівно читає ся однаково. Ну, як би ви почали учити дитину письма, вона вас спитала би ся для чого ставлять ся на кінці слова „ъ", що би ви відповіли? Ви мусїли би сказати, що „ъ" не має ніякого значіння. „А як не має ніякого значіння" спитала би дитина „то навіщо-ж его букву ставити?" І дитина мала би рацію.

Ми повинні тримати ся не того що старе і приймати не те що нове, а вибирати те, що лішше: чи воно є старе, чи нове, се не робить ріжниці. Правопис істнує для чоловіка, а не чоловік для правопису. Тільки дурні та умерлі тримають ся старого через те тільки що оно старе, хоч би воно було навіть шкідливим. „Батьки наші так жили", говорять такі люди, „То й ми мусимо так жити".... Вони забувають, що давнійші наші батьки ходили голі, їли коріне та жили на деревах. Чи не булоб гарно й нам узяти приклад з сих предків.

Одиж такого правопису, якого уживає в московській мові перше не було, він почав істнувати тілько за часів царя Петра Першого, а до него був правопис тілько церковнославянський. Цар добре бачив усю непотрібну шкідливість славянського правопису і почав його спростовувати. І чи мало перешкод йому прийшло ся перетерпіти в виповненю свого діла. За сю реформу називали його безбожником, казали що він хоче знищити віру державу і т. п. Дурнів та упертих завсїгди було чимало, є їх досить і тепер. Тепер по сумлїню нехай скаже кождий робучий русин, чи подобають ся йому Українці та їх часописи, тим, що вони обстоюють інтереси працюючого люду? Як так то він не може вороже відносити ся до них, а противно, з приятельством; а як ні то він ворог робітників. Чи подобає ся йому мова, на якій він говорить сам й його батьки? Чи подобає ся йому те, що українці обстоюють в своїм рідний край проти кривди та утисків деяких чужинців? Відповідь, я ся не сумніваю, може бути тільки одна; „так".

А що усе се написано правдиво, усякий може ся переконати у тому сам, нехай тілько читає українську поступову часопись. Нехай тілько хоч на короткий час перестане слухати брехні. Люди ж не череди нерозумних баранів, які не можуть керувати ся власним розумом а повинні слухати пастухів. Люди ж мають власний розум і можуть розсудити, чи він і другі людці правду кажуть.

Ви побачите, як обдерають Вас, тоді зобачите, що ворогами вашими суть: не поступовці та демократи, які завсїгди обстоюють за вас, працюючих людей і розкривають вам вічі на огидні вчинки та шахрайства богачів, а ваші вороги то ті люди, які брешуть на українців.

Тепер я звертаю ся до вас, любі читачі поступовці! Вашим святим абовязком є розповсюджувати правду, та бороти ся проти кривди; розповсюджувати сьвітло та нищити темраву, кождий з вас повинен вести як мож частійше розмови з людьми, ворожо настроєнми проти поступу, читати їм поступові часописи. На мою гадку, на усякому плейзі гурток щирих, діяльних українців міг би пренумерувати хоч одну поступову часопись та розповсюджувати її поміж русинів. Такий

гурток на ділі виявив би тоді свою прихильність до робучого люду, то до свого народа, взагалі та заслужив би собі превелику та щиру подяку від усіх народолюбців.

К. Білик.

Адін нарід — адін язик.

Наші москалики голотять по всім усюдам, що они не аби — що просте, але настоящі „русскіе", ніби москалі правдиві, такі гей би з під Уфи або Тули, та що українська а московська мова то все одно.

Те саме говорили про нас еще 50 літ сьому у зад і Поляки кажучи, що наша мова і польська „то вшистко едно", лише що она попсована на „хлопський лад" тож не треба еї нігде допускати, а всюди повинен панувати всевельможний польскі ензик, який е такий слічний, що ним відай і в небі ангели сьпівають. Нині вже таке балакане можна почути лише у напів збожеволілих ляцьких шовіністів, бо мова наша добула вже собі великі права... Але давнійше, то таке балакане мож було почути часто, як приміром тепер чуе ся від москвофілів, що наша а московська мова, то „все равно".

Москвофіл і Лях в відношеню до укр. народу то суть два щирі братя. Хоч ніби часами они і посварять ся, але як прийде зробити яке лайдацтво, якусь кривду нашому народови, то они одної сьпівають і подають собі дружну руку проти нас.

Та спитае неодин якаж сему е причина, що й москаль і Поляк уважае нашу мову за таку як і его, тільки трохи зіпсовану на хлопський лад, та один і другий старае ся о се, щоб сю мову не пустити нігде поза хлопську хату.

Діло се таке. Давно колись, як Ляхи і Москалі хотіли над нашими предками запанувати та загарбати маші землі, то кождий на свою руку старав ся ослабити силу українського народа. По при роздуване ворожнеч і межиусобиць між народом працювали наші добрі сусіди ще й над сим, аби всякими способами, як через роздаване високих урядів та через наділюване великими землями прихилити наших вельмож до себе, а потому обляшити або помоскалити їх. Поволи дійшло до того, що у нас зістали ся лиш самі мужики. А що мужиків пани пригнули до землі і поробили чорними, безправними рабами, то і мову їх лишено всяких прав. Від тоді то стала польська і московська мова вважати ся панською, бо нею пани говорили, а наша хлопською, бо зберегла ся тільки під хлопською стріхою.

Як стала пропадати панська всевлада, та як робітники і мужики почали добувати і для себе права, то і наш народ також став борoти ся за права, за свою мову, яка уже нині здобула собі велику пошану і признане. Колиж кацапи і поляки не хотячи допустити нашу мову ні до школи, ні до уряду, кажучи, що се мова „пастухоф і свинопасоф", то тим самим они хочуть, щоб наш народ був темний, аби не міг собі знайти права, одним словом, хочуть піддержати давну, панську неволю над нашим народом.

І се мали колись на меті Поляки, сего хотять нині еще і Москалі та їхні прихвостні, кацапи. Кажуть они, що наш а московський нарід, то все одно, що маемо спільну мову, тому не треба давати нашій мові ніяких прав.

А як оно на ділі? От ще сорок літ тому у зад написав один галицький кацап Б. Дідицкий книжечку, що при еї помочи мав Українець научити ся по московськи за одну годину, „в адін час." Від того часу минуло уже сорок років, а наші москалики так уміють по московськи, що правдивому москалеви від сьої їх мови аж млісно робить ся. Той жарґон, яким пишуть наші і галицькі кацапскі часописи не е ані нашою, ані тим більше російською мовою, та і нераз уже висьмівали ся правдиві російські часописи з тої тарабарщини, якою не говорить ніхто на сьвіті крім кількох замотеличенчх „редактороф".

Наш нарід мае свою окрему, питому мову і чистої російської не розуміе. А що се так дійсно е можна найкрасше побачити із наведеного низше образочка з судової салі, який подала недавно кіївська часопись „Рада". Для пояснення додаемо, що се діяло ся на російській Україні, отже там, де наш чоловік мае нагоду часто чути чисту російську мову, де рос. мова е урядовою, так як у Галичині польська, отже де уже через те саме він мігби еї тим скорше зрозуміти.

Ось сей образець:

Судія: Разкажіте, свідетель, как у вас укралі коня?

Селянин: У мене коня з роду не було...

Судія: Что ви разсказиваете?... Ведь укралі же у вас лошадь?...

Селянин: Еге, лошадь... кобилу значить...

Судія: Так что же, ви путаете, сбіваете: і не било і укралі...

Селянин: Не путав я еї і не збивав він пута, злодій ніби—то: путо лишилось у стайні.

Судія: (нетерпляче) Да не то!... Что же ви ґаваріте: не било коня у вас — і укралі?... Кто вас разберьот?...

Селянин: Таж і не було коня: кобилу вкрали.

Судія: Тьфу!... Не всьолі равно: конь, кабила?...

Селянин: (усьміхае ся) Де-ж воно „все равно?" Що кінь, то не кобила.

Судія: (сердито) Ну, кабила — тяк кабила... Скарей дело било би, еслі би ви не путалі... (значить „колиб ви не крутили".)

Селянин: Тим то й діло лихе, що не путав я. А путо желізне, добре...

Судія: Ну, харашо уж, будет. Ви вот раскажіте, как вор (злодій) к'вам забрал са?

Селянин: Хиба я бачив?

Судія: Варата у вас заперти билі?

Селянин: Заперті. Мабудь переліз через тин та фірточку відчинив і фірточкою вийшов.

Судія: Чем?... Как?...

Селянин: Фірткою. Фортoчка ніби то по вашому. (У російські мові „фортка", зове ся маленька кватирка у вікні.)

Судія: Форткою?... Да что ви разказиваете?... Ну разве может челавек через форточку войті да еще лошадь вивесті?... Да ви пасматріте (показуе на кватирку в вікні): можно сюда пройті і лошадь вивесті?...

Селянин: (здивований) Вікном ніби то?... кватиркою?...

Судія: Да не „вокном", а форточкою. Что ви ерунду разказиваете?... Разве у вас в варатах форточка ест?...

Селянин: Еге ж, е... Фіртка, дверчята ніби то.

Судія: Так ето калітка (калітка, по рос. фірточка в брамі для проходу одного чоловіка, по укр. калитка або мошонка на гроші) значіть?... Вор вошел в калітку?...

Селянин: (усьміхае ся:) У калитку?... (здвигае плечима) звиніть, може я не розібрав до ладу: калитку він у мене не украв.

Судія: Да не украл, а влез в калітку!

Селянин: Якже людина може у калитку влізти?...)добувае з кишені мошонку Ось вона. Хіба-ж сюда влізе людина?...

Судія: Так ето у вас калітка?... Ага! Ну харашо. Ну, пускай будет па вашему. Так он влез через фортку. Дальше что?...

Селянин: Вліз, стайню відчинив....

Судія: Ставню?... (ставня по рос. називае ся віконниця).

Селянин: Стайню, конюшню значить, забрав шкапу, вивів еї...

Судія: Пастойте, что ви разказиваете?... Какой шкап?... Разве у вас шкап в канюшне?... (шкап по рос. значить шафа на одіж).

Селянин: А то-ж де?... Звичайно в конюшні...

Судія Хать убей — нічево не разберу!... Ілі ви такой безталковий челавек, ілі нарочно ерунду несьоте... Какой тут шкап?... К'чему ви ево приплелі?

Селянин: Не приплітав. Так за оборoть до жолоба привязав.

Судія: За что?... Как?...

Селянин: За оброть привязав шкапу до жолоба.

Судія: Нічево не панімаю! Что за язик какой то?... Какое ето слово ви употребілі?...

Селянин: Звиніть, ваше благородіе, бо як я чоловік простий, неписьменний, то ніяк не розберу, що ви зволили питать...

ЩО НОВОГО ЧУВАТИ В СЬВІТІ?.

Зїзди монархів.

В Свінемінде (Фінл.) суботу дня 3-ого с. м. о год. 10 рано наступила стріча пяря Миколая з цісарем Вілгельмом На поклад „Standard а" прибули: цісар Вільгельм з канцлером Більовом, Князь Генрик пруський і команданти кораблїв. Опісля цар удав ся на поклад „Hohenzollern а". По сніданю вернув цар на поклад „Standard а". О 3. год. прибув до нього цісар Вільгельм і оба удали ся на корабель „Deutschlanc". В часі обіду розмавляли з собою монархи до 11. години в вечер, опісля цар вернув на свій корабель. В неділю відбуло ся богослужене на котрім були пристні оба монархи з своею дружиною. — Пруська поліция арештуґала кількох підозрілих Росиян. Подробиці держить поліция в найглибшій тайні. — Цар від'їде відси вівторок.

Кажуть, що з'їзд в Свінемінде в нічім не нарушуе догеперішних союзів Франциї і що не треба сподівати ся по нім якихнебудь змін в дотеперішних взаемних европейських держав.

Земельний рух на Україні.

В Росиї, по богатьох волиньских селах почали ся страйки сільских робітників. Робітники застрайкували в селї Незхорощі, в Гальчині, в Заборі, в Великих Мошковцях, в Малих Мошківцях, в Криливці, Халаімгородку та по инших селах житомирского повіта. Робітники рішучо відмовились іти на буряки до пана Терещенка та Восмиградского, поки вони не дадуть більшої плати. Робітники вимагають, щоб дорослим доплатити по 1 рублю 50 копійок в день, а підліткам по 80 копійок на своїх харчах. Сталі робітники, хоч ще й не кинули роботи, але вимагають, щоб їм дали більшу плату, кращі харчі та ввічливо поводитись. Крім побільшеня плати, робітники вимагають, щоб був заведений осьмогодинний робочий день. — В селї Медвинї, київскої ґубернії, останніми часами почали ся пожежі. Недавно в маетку ґрафа Браницкого згоріло з підпалу три будівлї і попеклось богато худоби. Кілька днів раніще згорів дім у аптикаря, Селяне не хотіли гасити пожежі, бо аптикар чорносотенник („истиннoруский"), і богато кривдив людей. Коли-ж кілька днів перед тим трапилась пожежа у одного селянина, тоді всі, навіть Жиди, носили воду аж з дому і гасили огонь. — В радомисьлькому, васильківскому, черкаскому й уманскому повіті (Київщина) паньскі двори горять. Теж дієть ся на Полтавщині. Там, між иншим, підпалено двори ґенерала Потоцкого. — В Ніжиньскім земельнім розрухи все ширять ся. По селах складають ся комітети до страйків. Селяне скрізь відмовляють ся роботи з дідичами контракти. З глухівского та конотопского повіта доносять, що там без кінця підпалюють двори.

Япан і Корея.

На всхіднім березї Азиї живе народ корейський. Корейці уже від непамятних літ воювали з Япаном, а 800 років тому назад япаньська королева примусила Корею платити Япанови данину. Данину сю Корейці мусіли платити кілька сот літ, аж нарешті після тяжкої війни, вони вадобули ся з того. Около 1400 року Корея попала ся під власть Хіацїв. Другі народи не мали доступу до Кореї, бо корейці, котрих е близько 13 міліонів і їх цар жили собі по старому звичаю і чужих людий до себе не допускали. Але-ж гарні корейські ліси і богаті майни спокусили Росію і Япан. Одні і другі хотіли Корею дістати у свої руки. Через се і вийшла послідня япаньско-российська війна.

Після битви над рікою Ялу Японці взяли верх над Корею. Мирний договір заключений між Япаном а Росією в Портсмуті закріпів еще більше права Япанців до Кореї. Япаньский міністер маркіз Іто, став всевладним паном не тільки в столици Корейській місті Сеулї, але навіть і в палаті корейського цісаря. Япаньске військо мало-помало обсадило цілий край. Цісар хоча і ніби то сам правив, однак в дійсности мусів лишень те робити, що йому приказав япанський міністер. А Іто одержував приказы від япанського уряду. Так було чотири роки.

Тепер же, з початку тамтого місяця Іто став домагати ся, щоб корейський цісар зрік ся престола в користь свого сина... Ще 1905 року Корея підписала договір з яп. правительством, по якому Корея не мала права посилати послів в другі держави. Всі справи з иньшими державами взяв на себе Япан. Тим часом сего року цісар корейський післав від себе послів до Гаґи на мирову конференцію.

Се дало причину Япанови зажадати від цісаря зреченя ся престола. Цісар не згодив ся. Тоді Іто прикликав до цісарської палати компанію япанського війська, яка баґнетами розігнала міністрів і присилувала цісаря підписати абдикацію. З того виникнули розрухи, які япанське військо кроваво здусило. І тепер Япан забрав цілу Корею в свої руки, бо новий цісар — се чоловік без розуму, без ніякої науки, який досі не робив нічого путнього а тільки пив та гуляв. Йому без волї маркіза Іто не вільно і кроком поступати ся.

Таким чином Япан без війни завоював Корею.

В СПРАВІ ЕПИСКОПА ДО ЗАГАЛЬНОЇ ВІДОМОСТИ ВСЕЧ. ДУХОВЕНЬСТВА І П. Т. ДЕЛЄҐАТІВ.

1). Подаєть ся до загальної відомости, що Іх Преосьвященьство о. Сотер Ортиньский 20. с. м. сідають на корабель „Kaiser Wilhelm II." в Бремен, а 27 с. м. віроятно перед полуднем прибудуть до Ню-Йорку.

2). Пять членів з комітету а іменно: о. К. Лавришин, о. Й. Чаплиньский, о. І. Яницкий, о. П. Кешеляк, пан К. Кирчів, осібним бовтом виїдуть на встрічу Епископа до шіфп „Kaiser Wilhelm II." і приїдуть разом з Преосьвященним до Гобокен, де цілий Комітет буде очікувати. В комітет той входять слідуючі члени: о. К. Лавришин, о. Н. Стефанович, о. Г. Чопей, о. Й. Чаплиньский, о. І. Яницкий, п. Мих. Бабій, п. Г. Ґеля, п. А. Овсак. О. Г. Чопей гол. Духовний управитель Соєдиненія, п. І. Угрин гол. предс. Соєдиненія, О. Стеф. Макар Дух. управитель Р. Н. Союза, п. Кост. Кирчів, гол. предс. Р. Н. Союза, Т. Обушкевич Дух. управитель Общ. Р. Бр., п. Іван Шмід гол. предс. Общ. Р. Бр., п. П. Жаткович ред. Вістника, п. А. Цурковский ред. Свободи, о. Т. Обушкевич ред. Правди, п. І. Адзіма, п. С. Ядловский і І. Жидик. В імени Комітету привитає на доку Епископа о. Т. Обушкевич.

3). Цілий Комітет по залагодженю формальностей на осібним бовті разом з Преосьвященним поїде на 22-гу улицю до Ню-Йорку, там пересядуть на повози і поїдуть на 20-ту улицю (E. 20-th St.—332 межи 1-2 Ave.) Повози призначені будуть тілько для Комітету.

4). Всі Отці Дух., Делєґати парафій і Брацтв і всі участь брати хотячі очікувати будуть на Преосьвященного в висше сказаній церкві. Упрашає ся Всеч. Отців, аби взяли з собою реверенду і сьвітлі ризи. Рівнож упрашає ся Всеч. Отців, щоби виставили від себе карту підписану власноручно і заосмотрену печаткою для деляґатів парафій і Брацтв для вільного вступу до Церкви.

5). В Церкві привитає Епископа в дверох Церковних місцевий парох о. Й. Чаплиньский з Духовеньством, почім відправить ся молебен. По молебню привитає Епископа о. Лавришин в імени цілого Духовеньства і Народа Руского.

По промові Преосьвященного відсьпіває цілий нарід враз з Духовеньством Тебе Бога Хвалим і многолітствіє.

6). По полудню точно о год. 5-ій відбуде ся банкет (обід) в честь Єго Преосьвященьства в Netherland Hotel (783 Fifth Av. межи 59 Str., and 5 Ave.) На банкеті кождий має явити ся в чорній одежі і в чорнім твердім капелюсі. На бенкеті участь возмуть тілько мужчини.

На банкеті тілько урядом Комітету визначені особи будуть промавляти.

Вступ на сей банкет(обід) вільний так Духовним як і Мирянам Делєґатам і неделєґатам за зложенєм 5 долярів за тикету у кас. о. Чопея в Perth Amboy.

7). Упрашає ся Всеч. Отців, щоби на 28-го припадаючий празник Успенія переложити на слідуючу неділю обяснивши се людям, а самі всі як оден явили ся в Ню-Йорку на привитанє Епископа і були присутними до асисти Єго Преосьвященьству в Службі Божій на день Успенія в Церкві Ню-Йорскій.

8). Година приїзду корабля (шіфи) буде оголошена 27-го с. м. рано на дверях Церковних письменно (332 E. 20. St. межи 1—2 Ave.)

Дано в Ню-Йорку дня 12. Августа 1907.

1135

О. К. Лавришин, Clairton, Pa. предсідатель Комітету.

О. Й. Чаплиньский, 332 E. 18. St.

О. Г. Чопей, 44 Division St.

СПРАВИ „СОЮЗА".

Отець духовний „Союза":
о. Стефан Макар, Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.

Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсідатель:
Іван Цариляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.
о. Л. Левицкий, Shenandoah, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско народна організація в Америці.

Принимає членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $1000.00,
Посмертне за жінку $400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00,
В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Сле отець родини в шпиталі божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство приналежне до „Союза", повинно мати отсі книжки:

1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 доларів до каси „Союза".

Ч. 274 КВІТ $158.42
на сто пятьдесять вісім долярів 42 центів, котрі отримав Відділ за похоронни кошта по Михайлі Попович з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Dunlo, Pa. 11 August 1907.
А. Шеремета і Анд. Чінгелі.
Свідки:
Іван Гдуля,
Мих. Пітер.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці.
Відділ (число) 61.
А. Шеремета предс.,
Андро Чінгелі, секр.

Ч. 280. КВІТ $200.00
на двіста доларів, котрі п. Григорій Мрикало отримав яко надзвичайну запомогу за утрату но... з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Scranton, Pa. 12. серпня 1907.
Григорій Мрикало.
Свідки:
Петро Кірилюк,
Василій Груцеляк.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці.
Відділ (число) 123.
Я. Павлишин місто-предс.,
П. Запоточний секр.

Ч. 301 КВІТ $260.38
на двісти шістьдесять долярів 38 центів, котрі Imperial & Royal Austro Hungarian Consulate in New York, N. Y. отримав яко спрітску часть по Петрі Коцан з Ormrod, Pa. з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
New York, N. Y. 16 August 1907.
Linha.

Ч. 305. КВІТ $264.97
на двіста шістьдесять чотири долярів 97 центів, котрі Imperial & Royal Austro Hungarian Consulate отримав яко спрітску часть по Гнаті Ридзик з Carnegie, Pa. з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
New York, N. Y. 16 August 1907.
Linha.

Рух
в відділах Р. Н. Союза.

Крос Форк, Па., Бр. Усп. Пр. Діви Мар., від. 88.
повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 25. августа с. р. о 1-ій год. по полуд. в домі С. Мацка. На мітингу буде принимати ся нових членів до братства за половину вступного.
Панцьо, секр.

Ню-Йорк, Н. Й. бр. сьв. Володимира від. 108.
подає до загальної відомости, що слідуючий місячний мітинг відбуде ся в суботу, дня 17-го вересня с. р. під числом 155 Ave. C. на другім поверху до фронту.
К. Наконечний секр.

Пітсбург, Па. бр. св. Флора і Лавра, відд. 130.
подає до загальної відомости, що на річнім мітингу дня 1-го септембра с. р. буде принимати нових членів без вступного. Кождий член має явити ся на мітингу і до сповіди, в противнім разі заплатить 1 дол. кари.
Т. Гут предс.,
Т. Волчко кас.,
П. Кульчицкий секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкуємо в "Свободі" по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює бр. сьв. Андрея Первозв. в гали „New York Labor Temple" ч. 243-247, E. 84. Str., помежи 2 і 3 ave. в Ню-Йорку в суботу дня 7-го вересня с. р. Початок о год. 7-ій вечером. Вступ від особи 25 цнт. Музика перворядна. Усіх місцевих і позамісцевих Русинів запрашає
Комітет
Д. Павлик предс.,
П. Зятик кас.,
А. Павлик секр.

ДРУГИЙ БАЛЬ

відбуде ся дня 2. септембра с. р. в руській гали „Просьвіта" на 7 ул. Дохід на церков руску, просимо всіх приятелів на нашу забаву.
Початок о г. 4. по пол. Тикет лиш 50 цнт.
34-35 Рада церковна.

Перший Великий Баль

устроює Братство Сьв. Володимира в Елизабет, Н. Дж. котрий відбуде ся 14-го сентября в галі Сінгера (Singer Hall). Початок о 4-ій годині.
Музика першої кляси.
Вступ 25 цт. 34—36

ДЕ Є

Настя Кухарит замужна за Федором Герила. Хтоб про що знав, або она сама най пише на адресу:
Anna Kycharyk,
Box 195,
31— New Florence, Pa.

Де є

Дмитро Давидяк з села Дарова, повіт Сянік. Півтора року сему був в Morea, Pa. Хтоб знав що про него, або він сам нехай пише на адресу:
Mike Dawidiak,
12 Oak Alley Str.,
33—34 Carnegie, Pa.

Де є

Кірило і Антін Пех, родом Чисто з Галичини. Хтоб що знав нехай пише на адресу:
Andro Pech,
Box 167,
34— Eleanor, Pa.

Де є

Петро Присташ, родом з Чистогорба, повіт Сянік, Галичина. Хтоб що про него знав, або він сам, нехай пише на адресу:
Wasyl Prystasz,
26 Cross Str.,
34—35 Auburn, N. Y.

Де є

Петро Вокітний з Гниловід пов. Підгайці, Галичина. 8 літ тому вибрав до Америки і має перебувати десь в Пенсильвенії. Хтоб про него що знав або він сам, нехай пише на адресу:
Barb. Wokitna
1001 W. Fayette Str.
34— Syracuse, N. Y.

Де є

Іван Жак, родом з Паризовчи землинської столиці. Хтоб про него що знав, або він сам, нехай пише на адресу:
Mike Szemtelik,
Box 1042,
34— Blaverdale, Pa.

ТОРЖЕСТВЕННЕ

Посьвячене руской гр. к. церкви сьв. Михаїла в South Fork, Pa. відбуде ся в понеділок дня 2-го септембра (Labor Day) о годині 10-ій рано. Преосьвящен. С. С. Ортиньский, наш руско-американьский Епископ доконає чину посьвячення; пітсбурский хор під управою п. І. Костюка буде сьпівати підчас торжества. Запрашаємо всі руск. братства і всіх чесних Русинів Американьских. Адресовати до Rev. N. Fidhorecki, P. O. Box 543, South Fork, Pa.
За Раду Церковну
о. Н. Підгорецкий, предс.,
Мих. Булик, секр.,
Мих. Ясенко, касієр.

КОНЦЕРТ
в честь Его Преосьвященьства О. Сотера Ортиньского.

Дня 28-го авг. с. р. в середу в честь Его Преосьвященьства О. Сотера Ортиньского уряджує при ласкавій участи найлучших сил сьпівацке Товариство „Ню-Йорский Боян" в порученю з повною оркестрою величавий концерт під управою свого дірігента п. Мирона Гундича в гали Arlington Hall, ч. 19 St. Marks Place (8 улица межи 2 а 3 Ave.) з слідуючою програмою:

1). Вступне слово о. Чаплиньский.
2). „Здраствуй Владико" — Кантата на мужеский хор з оркестрою.
3). Декламация: „Преосьвященому о. Сотеру Ортиньскому на спомин" — Еманиїла Теодоровича — віддекламує п. Михаїл В. Угорчак.
4). „Блажен муж" — псалом на хор мішаний — Бортнянского.
5). Фортепян — виконає п-ні Олена з Константкевичів Вайсер.
6). „Закувала та сива зазуля" терцет на хор мужеский в супроводі оркестри — Ніщиньского.
7). „Глубоким сном" серенада на соло сопран в супроводі мішаного хору, Шторха — відсьпіває 1-ші Юлія Корецка.
8). „Чом річенько домашная", хор мішаний — Лаврівского.
9). Декламация „Із за моря", перебіба Щурата віддекламує п-ні Олімпія Бучацка.
10). „Думи мої" — хор мужеский — І. Воробкевича.
11). Фортепян виконає п-ні Олена з Константкевичів Вайсер.
12). „Кінчить ся день" октет хору мішаного з оперети „Підгіряне" в супроводі оркестри — Вербіцкого.

Початок точно о год. 8.30 P. M. вечер.
Галя Arlington Hall 8 улиця межи 2 а 3 Ave.

Ціни місць:
а) перші 3 ряди по — — $2.00
б) другі 3 ряди по — — $1.50
в) решта місць в крислах по $1.00
місця на бальконі по — — $1.00

На загальне жадане місця стоячі по 50 цнт.
Всі крісла нумеровані.

Тікети можна дістати в сам день від год. 6 при касі, в дни попередні і почтою у о. Чаплиньского під адресою: Rev. J. Chaplinsky, 332 E. 18-th St. за попереднім надісланєм належитости.

На сей концерт справді величавий запрашає Боян всіх Всеч. Отців Дух. і Делегатів, всіх П. Т. Русинів і сьпівлюбивих так з Ню-Йорку як і околиці.

Всячина.

Розводовий процес Леопольда Вельфлінґа. Дня 24. с. м. відбула ся перед судом в Женеві розправа в розводовім процесі бувшого архикн. австрійского Леопольда (тепер Л. Вельфлінґа) і його жінки Вільгельміни з дому Адамовичівної. Заступник Вельфлінґа адвокат Ліхтенталь упевнив насамперед, що його клієнт зовсім не думає розводити ся з жінкою на те, щоби вернути на давне своє становище, а бажає лише спокійного житя, котре йому заколотила жінка. Вона перейміла ся правилами веґетиріянізму так, що занедбала ся і в одежи і в чистоті, а до того була дуже заздрісна і сварлива. Особливо коли спровадила до себе дві свої сестри, п. Вельфлінґова до решти обридила житє. Всі три силували його жити „по правилам природи", так що він вкінци виглядав на „дикого" чоловіка. Коли він пішов до фризиера і дав ся остричи і оголити, жінка зробила йому таку авантуру, що він утік з дому і постановив розвести ся. П. Вельфлінґова противить ся розводови, длятого Ліхтенталь просить о уділене розводу з вини жінки.

Швайцарский рух кооперацийний. Часопись „Schweiz. Konsum Verein" помістила дані що до розвитку кооперацийного руху швайцарского в 1906-ім році. Загалом є тепер у Швайцариї около 450 конзумцийних спілок, а з них належить 237 до „Союза швайцарських спілок конзумцийних", около 100 до „Союза східно-швайцарських спілок хліборобських", а прочі не творять ніякої федерациї. „Союз швайцарських спілок конзумцийних" мав 153.000 членів, а склепів 726; дохід brutto (т. є. збут виносив 62.000.000 фр. „Союз спілок Хліборобських" мав 10.000 членів, склепів 120, а доходу brutto 5.000.000 франків. Незединені спілки мали членів 17.000; склепів 150, а доходу brutto 8.000.000 франків. Для належного осьвітлення сих даних треба тямити, що населене Швайцариї ледви доходить до трох міліонів. Протягом 1906-го року виносила сума закупна кождого із членів „Швайцарського Союза конзумцийних тов". поверх 405 франків; а на кождого з них припало поверх 30 франків зиску. тоді як між всіх членів загалом роздано майже 4.500.000 франків. До фонду резервового вплинуло в році, який обговорює звіт — поверх 4652 тисячів, а вкладки членів виносили майже 2 міліони 700 тисячів. Для темпа розвитку товариства буде характеристичне те, що супроти р. 1905 зросло число членів „С. Ш. С..ок" о 8·85 процент, збут о 14.24 процент, а зиски о 15,88 проц. Швайцарский рух кооперацийний зростає не лиш в ширину, але також поглублює ся що до своєї сути і починає заниматись вже й продукциєю та організациєю праці. Не від річи буде згадати, що швайцарский рух кооперацийний є найвизначнійшим, бо він остає доволі по заду за кооперацийним рухом в Швеції і Анґлії.

Дорогі пахощі. Може здавало би ся, що нема дорожших пахощів, над роженвий олієць, котрого кільограм стоїть 2.000 марок. Тимчасом є пахощі о много дорожші. Так пр. щоби витворити 1 кільограм есенциї резедової перфуми, треба 33.000 кільограмів резедового цьвіту, а ціна 1 кільограму сеї есенциї виносить 30.000 марок! Ще дорожша є фіялкова есенция. На виріб 1 літра чистої фіялкової есенциї треба також 33.000 кільограмів свіжих фіялкових цьвітів. Та фіялковий цьвіт в торговли платить ся далеко дорожше, чим резеда, бо 1 кільограм коштує 3 марки. Коли до того додати кошта вироби, дестиляциї і т. и. то ціна одного літра чистої фіялкової есенциї винесе 100.000 марок!

Злочини на російских зелізницях. Російські власти повидалювали в останніх роках богато зелізничних функціонарів за участь в революцийних заворушенях, а їх місце пообсаджували всякою збираниною, котра допускаєть ся тепер найнеймовірніших злочинів. Російські ґазети подають богато таких фактів. От недавно на зелізничім шляху Николаєвськім кондуктори затягнули до службової переділки одну панну і зґвалтували її. На найблизшій стациї запроторили ще зелізничних урядників до вагона, де лежала нещасна. Подібне стало ся на шляху Полудново-західної зелізниці Кондуктори звабили на стацию одну сільську дівчину до своєї переділки, обіцюючи їй безплатний переїзд. Коли необережна дівчина на се згодила ся, вони в часі їзди знасилували її, а відтак хотіли викинуть з вагона так, аби її переїхали колеса. Коли дівчина вчіпила ся сильно руками і не хотіла упасти, кондуктори доптали по її пальцях обцасами і вкінци її скинули під поїзд. На щасте дівчина упала так, що колеса її не зачіпили і вона після переїзда поїзду осталась живе. Доволікшись відтак з трудом до найблизшої хати, оповіла про цілу пригоду. Злочинців, як доносить „Русь" арештовано.

З боєвища праці. Як з одного боку цікаві, так з другого сумні дати находимо в цьвітневім зошиті німецкого „Суспільного Перегляду", дотикаючі нещасливих случаїв в австрійских копальнях. В часі від 1890 до 1905 року було 22 катастроф, при котрих згинуло 984 осіб! По погибших полишило ся 663 вдів і 1500 сиріт. Найбільше нещасливих случаїв було в копальнях вугля внаслідок вибуху ґазів і внаслідок пожарів. Иньші случаї спричинили вибухи вуглянного пилу та динаміту. Найбільше жертв потягнули за собою дві великі копальняні катастрофи в 1892 р. (пожар в ческій копальни срібла і олова в Пшибрамі) і 1864 р. (вибух в копальнях камінного вугля в Карвині на Шлеску). В першій катастрофі згинуло 319, а в другій 235 людей. В одним лише 1906 році було 4 катастрофи, в котрих згинуло 24 людий. Коли се число дочислимо до попереднього наведеного, то побачимо, що протягом 15 літ через копальняні катастрофи стратило житє 1.008 людей. По гадці фахових знавців небезпеку вибухів можна би значно зменшити, якби в австрійських копальнях примінено найновіші технічні винаходи охоронних уряджень і як би гірництво взагалі поставлено на висшім уровени.

Гра в карти в Австриї. З виданого недавно звіту міністерства фінансів показує ся, що держава мала мин. року з карт 660.441 К доходу! Загалом остемпльовано 1,678.225 талій, в котрих лише 5.134 талій було вироблених за границею. З тих талій 152.021 було призначених до тарока, 439.629 до пікета, 755.221 талій було німецьких у нас майже не уживаних, 107.702 до віста, а решта до иньших ігор. Виключно на пасиянси призначених було 84 талий. Крім карт стемпльованих до внутрішного ужитку вироблено в Австриї 2,420.000 талий на експорт. Цілу сю скількість вироблено в 10 фабриках, з котрих 2 находить ся в долішній Австриї, 2 в Тиролі, з Чехії з 4 на Побережу.

Адресар Братств Р. Н. Союза.

Єсли хто найде похибку в адресарі свого братства, нехай сейчас повідомить про се редакцію.

Від. 83. Сестрицтво сьв. Любови в Карнеґі, Па. Т. Пронько, предс., Наця Максимович, кас., Параска Юрчак, секр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю кождого місяця в рускій школї. Адр. сестрицтва: Sisterhood St. Lubwa, Box 290, Carnegie, Pa.

Від. 84. Бр. Арх. Мих. в Кенонсбурґ, Па. М. Малиняк, прд., Н. Чопак секр. А. Ончак, кас. Мітинґи в другу неділю по першім. Адр.: John Chopak, Box 121, Canonsburg, Pa.

Від. 85. Бр. сьв. Арх. Михаїла в Гейзелтон, Па. М. Мардиняк, предс., М. Носаль, кас., Адам Романьчак, секр. Адр.: Adam Romanczak, 510 East Broad St., Hazleton, Pa,

Від. 86. Бр. Пресьв. Бог. в Олифант, Па. І. Савчак, предс., С. Митренко, кас., І. Коцан, секр. Міт. в трету неділю місяця. Адр.: I. Kocan, Box 272, Olyphant, Pa.

Від. 87. Бр. сьв. Вас. в Ленкестер Н. Й. П. Смільницкий, предс., П. Нестор, кас., Ст. Кін, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: St. Kin, Depew, N. Y. 122 Elcott Road.

Від. 88. Братство Успенія Пр. Діви Мариї в Крос Форк, Па. Сидор Мацко, предс., Ів. Фечич, кас., Теодор Панцьо, секр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю по 20-ім кождого місяця в домі С. Мацка. Адр. братства: Theodore Pancio, Box 64, Cross Fork, Pa.

Від. 89. Бр. Арх. Мих. в Сімпсон, Па. А. Гичка, предс., Ф. Ґоґоц, кас. і секр. Міт. в четверту неділю місяця. Адр.: F. Gogoc, Simpson, Pa.

Від. 90. Бр. сьв. Ів. Хр. в Сентралія, Па. Ф. Козак, предс., Я. Цотий, кас., А. Карпяк, секр. Міт. кождого місяця 15-го. Адр.: A. Karpiak, Box 313, Centralia, Pa.

Від. 91. Братство сьв. Димитрія в Микісракс, Па. Я. Зьвіриньский, предс., І. Порада, кас., Ф. Кавалко, секр. Мітинґи відбувають ся в третю неділю місяця. Адреса братства: F. Kawalko, Box 117, McKees Rocks, Pa.

Від. 92. Бр. сьв. О. Ник. в Тейлор, Па. Ю. Крайківский, предс., С. Ґуляші, кас., Тео. Яремко, секр. Мітинґи в трету неділю по першім. Адр.: Theo. Yaremko, Box 26, Taylor, Pa.

Від. 93. Братство Йосифа Обручника в Ню Борґ, О. І. Тундер, предс., Й. Волк, кас., Н. Барна, секр. Адр.: N. Barna, 3963 S. E. 86 St., New Burgh, O. Мітинґи в неділю по 15-тім кождого місяця.

Від. 94. Бр. сьв. Тройцї в Ню-Бритейн, Конн. Ст. Роман, предс., Й. Гибай, кас., А: Роман, секр. Міт. 3-тої неділї по першім. Адр.: A. Roman, 34 Oak St., New Britain, Conn.

Від. 95. Бр. сьв. Арх. Мих. Я. Прислопский, предс., В. Яцканич, кас., В. Шипула, секр. Міт. по 15-тім в неділю. Адр.: W. Szypula, Box 222, Beaver Meadows, Pa.

Від. 96. Бр. сьв Ів. Хр. в Пітсбурґ, Па. А. Стефанович, пред., І. Губяк, кас., І. Піхота, секр. Міт. в 4-ту неділю місяця. Адр. A. Stefanovitch, 109 S. 7-th St., Pittsburg, Pa.

Від. 97. Бр. сьв. О. Ник. в Майрон Гайтс, Па. Г. Ґарбера, предс., П. Шептак, кас., Ю. Кулик, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: G. Kulyk, Keiser, Pa.

Від. 98. М. Р. Н. С. в Шенандоа, Па. Г. Курила, предс., М. Курила, кас., С. Демчко, секр. Міт. в неділю по 20-тім кождого місяця. Адр.: S. Demczko, 535 W. Centre St. Shenandoah, Pa.

Від. 99. Бр. сьв. Отця Николая в Вилксбері, Па. М. Ковалишин, предс., С. Лукач, кас., А. Шкробяк, секр. Міт. відбувають ся кождої неділї по 15-ім в церковній салі North Main St., Адрес: Anthony Skrobiak, 52 Johnson St., Wilkesbarre, Pa.

Від. 100. Бр. Сест. сьв. Ольги в предс., Т. Шулик, кас., М. Шулик, секр. Міт. 4-тої неділї по Мікіспорт, Па. М. Мичка, першім. Адр.: Maria Szulyk, Box 404, McKeesport, Pa.

Від. 101. Бр. Пр. Богор. в Кенонсбурґ, Па. М. Гресь, предс., М. Хохоляк, кас., А. Ярковска, секр. Міт. в послідну неділю місяця. Адр.: A. Jarkowska, Box 381, Canonsburg, Pa.

Від. 102. Бр. сьв. П. і П. в Клівленд, О. С. Брунарский, пред., В. Момрик, кас., А. Качала, секр. Міт. в другу неділю місяця. Адр.: A. Kaczala, 26 Herszel St., 6 door, Cleveland, O.

Від. 103. Бр. сьв. О. Николая в Експорт, Па. В. Чупа, предс., М. Чупа кас., А. Суранович, секр. Мітинґи відбувають ся по 15-ім кождого місяця в домі В. Чупи, Адрес: A. Suranowych, Box 66, Export, Pa.

Від. 104. Бр. сьв О. Ник. в Перт Амбой, Н. Дж. М. Ваверчик, предс., Василь Борсук, кас., К. Шкурат, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю місяця о год. другій пополудни. Адрес: K. Szkurat, 390 High St., Perth Amboy, N. J.

Від. 105. Бр. сьв. Мих. в Вілмінґтон, Дел. М. Іконяк, предс., С. Федориґа, кас., М. Возний секр. Міт. в перший второк по 10-тім. Адр.: Mike Wozny, 329 Townsend St., Wilmington, Del.

Від. 106. Тов. Русинів в Шікаґо, А. Гербут, предс., Др. В. Сіменович, кас., П. Шпікула, секр. Міт. в першу неділю по 10-тім. Адр.: P. Szpikula, 367 E. Division, Chicago, Ill.

Від. 107. Бр. Благ. Пресьв. Бог. в Сейр, Па. Ан. Лучейко, пред., Ст. Яцко, кас., М. Семетюк, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: Matthew Semeniuk, Box 282, Sayre, Pa.

Від. 108. Бр. сьв. Володимира Вел. в Ню-Йорку, Н. Й. Яков Корнат, предс., А. Шеремета кас., К. Наконечний, секр. Мітинґи відбувають ся в трету суботу по 1-ім під числом 155 Ave C, New York, N. Y. Адр.: K. Nakoneczny, Suite 407 Flatiron Bldg. New York.

Від. 109 Бр. сьв. Арх. Мих. в Елсворт, Па. М. Панчак, предс., Т. Копилчак, кас., П. Ґалайда, секр. Міт. в другу неділю місяця. Адр.: P. Galajda, Box 102, Scenery Hill, Pa.

Від. 110. Бр. сьв. П. і П. в Лідсдейл, Па. П. Смольницкий, предс., і кас., І. Тигоч, секр. Міт. в кожду другу неділю. Адр.: John Tyhocz, Box 59, Leetsdale, Pa.

Від. 111. Бр. сьв. Ів. Хр. в Алеґені, Па. Н. Оришко, предс., Павлащак, кас., О. Ґера, секр. Міт. в другу неділю по першім. Адр.: N. Oryszko, 673 Preble Ave. Allegheny, Pa.

Від. 112, Тов. Любов в Нюарк, Н. Дж. Іван Новицкий, предс. Гр. Бойкевич, секр. Д. Гриців, кас. Міт. відбувають ся в суботу по 15-ім. Адр.: J. Nowicky, 329 15-th Ave Newark, N. J.

Від. 113. Бр. сьв. Вас. в Ню Флоренс, Па. В. Баран, предс., Ф. Курчик, кас., Антін Цапар, секр. Міт. в першу неділю по 15-тім. Адр.; A. Capar, Box 196 New Florence, Pa.

Від. 114. Бр. сьв. П. і П. в Донмор, Па. Ст. Хома, предс., І. Бечко, кас., М. Лукач, секр. Міт. що третої неділї в місяцю. Адр.: M. Lukacz, 209 Prospect St., Dunmore, Pa.

Від. 115. Бр. сьв. Арх. Мих. в Філяделфія, Па. В. Реґрут, предс., Ст. Бучко, кас., М. Матляк, секр. M. Matlak, Box 38, Silver Creek, Pa.

Від. 116. Бр. сьв. Мих. в Чісголм, Мінн. І. Хрущ, предс., В. Городим, кас., М. Кобиляньский, секр. Міт. в неділю по 20-тім. Адр.: M. Kobylansky, Box 377, Chisholm, Minn.

Від. 117. Тов. „Запорожска Січ" в Ню-Йорку. П. Ярема, предс., А. Цурковский, секр., Ф. Підгірний секр. фінанс., І. Ганачівский кас. Мітинґи в другу суботу по 1-ім в Harmonia Hall, 46 A, Ave. Адр.: A. Curkowskyj, 184 Hudson St., New York, N. Y.

Від. 118. Сестр. Пресьв. Богор. в Пітсбурґ, Па. К. Бандуровска, предс., М. Білик, кас., М. Ґут Кульчицка, секр. Міт. кождої третої неділї в місяцю. Ад.: M. Gut, 725 Carson St., Pittsburg, Pa.

Від. 119. Бр. сьв. Арх. Мих. в Латроб, Па. М. Слелія, предс., М. Павлісінич, кас., І. Варґа, сек. Міт. третої неділї що місяця. Адр.: John Warga, Box 935, Latrobe, Pa.

Від. 120. Бр. Пр. Богор. в Спенґлер, Па. Н. Тракало, предс., М. Смарш, кас., І. Ґофрей, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: John Guffrey, Box 27, Barnesboro, Pa.

Від. 121. Бр. сьв. Ів. Хр. в Трентон, Н. Дж., Ст. Грабець прд., Л. фон Станлий секр., Ів. Гудак кас. Мітинґи відбувають ся в кожду трету неділю місяця в рускій школї при ул. Ґрент. Адр.: L. Stanley, 350 Centre St. Trenton, N. J. ....

Від. 122. Бр. сестр. Пр. Богор. в Трентон, Н. Дж. М. Черемшак, предс., А. Адам, кас., М. Гудак, секр. Міт. в кожду 2-гу неділю місяця. Адр.: Mary Hudak, 43 Adaline St., Trenton, N. J.

Від. 123. Бр. Пресьв. Діви Мариї в Скрентон, Па. Гриць Мрикало, предс., Максим Ґлух, кас., Йосиф Запоточний, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в Lukan ґали на Pine Brook. Адр.: J. Zapotoczny, 1108 Meade Ave., Scranton, Pa.

Від. 124. Бр. сьв. О. Ник. в Ормрод, Па. І. Онушка, предс., І. Воротила, кас., М. Гробар, секр. Міт. в кожду третю неділю місяця. Адр.: M. Hrobar, Egypt, Pa. (Lehigh Co).

Від. 125. Бр. сьв. Мих. в Леквин, Па. Ф. Скрип, предс., Ст. Козел, кас., Н. Височаньский, секр. Міт. 10-го в місяцю. Адр.: M. Wysoczansky, Box 202, Laquin, Pa.

Від. 126. Бр. сьв. Мих. в Біверделл, Па. І. Валко, предс., П. Ковальский, кас., М. Сентеляк, секр. Міт. в кожду другу неділю місяця. Адр.: Mike Senteliak, Box 32, Beaverdale, Pa.

Від. 127. Бр. сьв. О. Николая в Бофало, Н. Й. Ник. Буката, предс., Василь Шелесть, кас., Ст. Козій секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адрес: N. Bukata, 24 Gay St., Buffalo, N. Y.

Від. 128. Бр. сьв. Андрея в Лорейн, О. І. Возняк, предс., П. Козимчак, кас., А. Русенко секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: A. Rusenko, Box 125, Lorain, Ohio.

Від. 129. Бр. сьв. О. Ник. в Сайксвил, Па. Н. Домбровский, предс., І. Кантор, кас., С. Прочко, секр. Міт. в другу неділю по першім кождого місяця. Адр.: S. Proczko, Box 78, Sykesville, Pa.

Від. 130. Бр. сьв. Фльора і Лавра в Пітсбурґ, Па. Т. Ґут, предс., Т. Волчко, кас., П. Кульчицкий, секр. Міт. в першу неділю по першім. Адр.: P. Kulczycki, 1210 Bingham St. Pittsburg, Pa.

Від. 131. Товариство „Заокеаньска Україна" в Бофало, Н. Й. Радчук Василь, предс., А. Грегуба, кас., Х. Яремка, секр. Мітинґи відбувають ся в салї під ч. дому 124 Amherst St., Адр.: Ch. Yaremka, 103 Peter St., Buffalo, N. Y.

Від. 132. Товариство „Січ" в Мікіспорт, Па. Ілько Гайдук, предс., Д. Сова кас., П. Пастирнак, секр. Міт. відбувають ся в суботу по 15-ім в гали церковній. Адр.: P. Pasternak, Box 506 McKeesport, Pa.

Від. 133. Бр. сьв. О. Николая в Нюарк, Н. Дж. М. Любинець, предс., Д. Гриців, кас., А. Іванишин, секр. Міт в першу суботу по 10-ім. Адр.: A. Iwanyszyn, 15 Broome Str., Newark, N. J.

Від. 134. Бр. сьв. Ник. в Ернест, Па. Ю. Спонток, предс., М. Кузьмович секр., М. Тартін кас., Міт. в 2-гу неділю місяця. Адр.: G. Spontak, Box 7, Ernest, Pa.

Від. 135. Бр. сьв. Георгія в Смок Рон, Па. Н. Лавер, предс., М. Мандзяк, кас., А. Клим, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса: Anthony Klym, Box 26, Smoke Run, Pa.

Від. 136. Тов. „Січ" в Карнеґі, Па. Я. Гойсан, предс., Гн. Пенґрин, кас., А. Фецович, секр. Міт. в неділю по 8-ім. Адрес: Alex Fecowycz, Box 273, Carnegie, Pa.

Від. 137. Бр. сьв. Георгія в Вест Сенека, Н. Й. А. Боднар, пред. П. Манцьо, кас., І. Горох, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в ґали П. Манька, 616 Ingham Av. Адреса братства: J. Horoch, 619 Center St., West Seneca, N. Y.

Від. 138. Товариство Івана Наумовича в Філядельфії, Па. К. Смакула, предс., А. Келлій, кас., С. Мурянка, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю місяця. Адрес: S. Murianka, 3 R. 213 Poplar St., Philadelphia, Pa.

Від. 139. Бр. Пр. Богор. в Ойл Сіті, Па. Петр. Бурак предс., Андр. Бурак кас., Й. Романчак секр. Міт. в 2-гу неділю по першім. Адр.: Jos. Romanczak, Box 76, Oil City, Pa.

Від. 140. Бр. сьв. Арх. Мих. в Йонґставн, О. К. Шелевач, предс., Ст. Гринько, кас., І. Сушереба, секр. Міт. в 2-гу неділю по першім. Адр.: J. Suszereba, 1165 W. Rayen Ave., Youngstown, O.

Від. 141. Бр. сьв. О. Ник. в Литл Фалс, Н. Й. І. Корчиньский, предс., Т. Ястремский, кас., Ст. Городиский, секр. Міт. другої неділї по першім. St. Horodyski, 110 Furnace St., Little Falls, N. Y.

Від. 142. Бр. сьв. Ів. Хр. в Вандерґріфт, Па. І. Клемонча, предс., І. Кучин, кас., Ст. Горнічар, секр. Міт. в 2-гу неділю по першім. Адр.: St. Horniscar, Box 247, Vandergrift, Pa.

Від. 143. Бр. сьв. Димитрія в Віндбер, Па. Н. Цицик, пред., Ю. Боклах, кас., Ст. Мацко, секр. Міт. послідної неділї в місяцю. Адр.: St. Macko, Box 277, Windber, Pa.

Від. 144. Тов. Тисьмениця в Ню-Йорку. Д. Підлуский, предс., Л. Угорчак, кас., М. Угорчак, секр. Мітинґи відбувають ся кождої першої і третої суботи в місяцю під ч. 134 „Tompkins Square Hall" E. 7-th St. Адр: Mich. Uhorczak 181 E. 3-rd St. New York, N. Y.

Від. 145. Бр. Неп. Зач. Пресьв. Бог. в Алтона, Па. І. Артимович, предс., М. Рабак, кас., М. Караван, секр. Адр.: M. Karawan, 1928—11-th Ave., Altoona, Pa.

Від. 146. Бр. сьв. П. і П. в Мікісракс, Па. Ст. Блажовский, предс., Р. Шевчик, кас., Й. Фаль, секр. Міт. 3-тої неділї по першім. Адр.: Jos. Fal, 102 Orchard St., McKees Rocks, Pa.

Від. 147. Бр. сьв. Арх. Мих. в Алентавн, Па. П. Вахна, прсд., М. Брудняк, кас., Д. Клеман, секр. Міт. що третої неділї по пол. о 4 год. Адр.: D. Kleman, 214-3-rd St., Allentown, Pa.

Від. 148. Бр. сьв. О. Ник. в Калїфорнії, Па. Іван Бриндзя прд. Н. Бибель кас., Д. Кіра секр. Мітинґи в кожду першу неділю по першім. Адр.: D. Kira, Box 32, California, Pa.

Від. 149. Бр. Пресьв. Богородиці в Вест Сенека, Н. Й. Т. Петришин, предс., М. Миськів, кас., П. Канцар, секр. Мітинґи по 10-ім в неділю. Адр.: Peter Kancar, 529 Ingham St., West Seneca N. Y.

Від. 150. Бр. сьв. О. Николая в Ірвона, Па. М. Лонєвский, предс., Гр. Лонєвский, кас., Алек. Сікоряк, секр Адр.: A. Slkoriak, Box 55, Rosebud, Pa. Clearf. Co.

Від 151. Бр. пресьв. Діви Марії в Алентавн, Па. Євка Замерска, предс., М. Осейчук, кас., Паранька Трач, секр. Адрес: c|o Rev. Nestor Dmitrow North hampton, Pa.

Від. 152. Бр. Пр. Бог. в Гомстед, Па. P. Fesh, секр. 507 3-rd Av., Homestead, Pa.

Від. 153. Бр. сьв. Й Хр в Бервик, Па. Ник, Слєпко, предс., Ів. Бурлич, кас., А. Мацко, секр. Міт. по 10-ім в неділю. Адр.: And. Macko, Box 562, Berwick, Pa.

Від. 154. Бр. сьв. П. і П. в Ню Бритейн, Конн. Мих. Зятик, предс. і секр., А. Герент, кас., Міт. кожду 1-шу неділю в місяци. Адр.: M. Ziatyk, 24 Clark St., New Britain, Conn.

Від. 155. Товариство Запорожска Січ в Перт Амбой, Н. Дж. Предсідатель Семен Вархол, Кирило Пелешак, секр., Теод. Годунька, кас. Мітинґи другої неділї в місяцю. Адрес: K. Peleshak, 706 State St., Perth Amboy, N. J.

Від. 156. Братсво сьв. Петра і Павла Шатерой, В. Ва. Йосиф Федро, предс., Кирило Карляк, кас., Іван Савкулич, секр. Адр.: John Sawkulycz, Box 103, Chattaroy, W. Va.

Від. 157. Братство сьв. Димитрія, Донора, Па. Петро Ятчишин, предс., Теодор Кіньо, касієр., Николай Кічан, Box 194, Donora, Pa.

Від. 158. Братство сьв. Володимира, Ню Кенсінґтон, Па. Василь Калиновский, предс., Василь Кузьмиха, кас., Петро Кузьмиха, секр. Мітинґи в другу неділю по першім. Адр. Peter Kuzmyha, Box 675, New Kensington, Pa.

Від. 159. Братство сьв. Петра і Павла в Геркімер, Н. Й. Михайло Бурчицкий, предс., Мих. Шеремета, кас., Северин Середа секр. Мітинґи другої неділї по першім. Адр.: 231 Perry St., Herkimer, N. Y.

Від. 160. Братст. сьв. Юрія в Jamaica, L. I., N. Y. Яко. Притика, предс., Петро Болюх, кас., Стеф н Верґун, секр. Мітинґи в неділю по десятім. Адр.: Steph. Werhun, 121½ Rokaway Road, Jamaica, L. I. N. Y.

Від. 161. Братство сьв. Петра і Павла, Товер Сіті, Па. Іван Васько, предс., Михайло Люсекр. Адр.: Mich. Luta, Box 3, Tower City, Pa.

Від. 163. Товариство Зоря в Edmonton, Alt., Canada. Павло Онущак, предс., Ілія Никифорук, кас., Тома Томашівский, секр. Адр.: T. Tomashewskyj, P. O Drawer 1867, Edmonton, Alta., Canada. Мітинґи другої неділї по першім.

Від. 164. Бр. сьв. Йоана Хрестителя в North Hadley, Mass. Іван Яцишин предс., Ілько Бак кас., Гілер Бішко секр. Мітинґи відбувають ся третої неділї в місяцю в гали п. Г. Бішка. Адр.: Harry Bishko, Box 132, North Hadley, Mass.

Від. 165. Бр. сьв. Йоана Богослова в Пітсбурґу, Па. Сенько Дволїт предс., Пилип Бабіцкий кас., Іван Паславский секр. Мітинґи відбувають ся в трету неділю по 1-шім в гали Просьвіта під ч. 109 7-th St. Адр.: John Paslawski, 1212 Gorman Alley, Pittsburg, Pa.

КНИЖКИ ДЛЯ ОПІКУНІВ ХОРИХ

в яких записуєсь коли хто захорів, на яку слабість, коли виздоровів і т. п. можуть дістати наші братства по ціні 1 дол. за книжку в редакції „Свободи" 17-20

Спис книжок, які продаємо:

- * Америка................15 ц.
- * Ангел та пустельник і т. і. 15 ц.
- Біблія Велика............2 дол.
- Борба кляс і чому робітники орґанізують ся..........15 ц.
- * В Старім і Новім краю...25 ц.
- * Гріхи міліонерів і т. п.С. 7 15 ц.
- Дещо з історії православної місиї в Америці.........10 ц.
- Дещо про зьвірята.........30 ц.
- * Дві левади і т. п. С. 5....15 ц.
- * Дорога любови, то Божа дорога С. 6 ....15 ц.
- Драгоманів ....15 ц.
- * Еміґрант ....15 ц.
- Журавлї ....10 ц.
- Житє Ісуса Христа ....1.50 дол.
- * Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Спол. Державах.. 15 ц.
- За красою .... 1 дол.
- Земельне питанє .... 15 ц.
- Зуб за зуб ....10 ц.
- * Казки про Жидів........15 ц.
- Історія Руси з образками..10 ц.
- Капітал і праця ....15 ц.
- * Книжка Рахункова......50 ц.
- Марія....................10 ц.
- *Многострадальний народ. огляд історії українського народу.................20 ц.
- *Навернений Грішник....20 ц.
- Народний рух австро-угорских Русинів..........15 ц.
- Новий Завіт...............4 дол
- Образки і загадки.......10 ц
- Оповіданя.............. 15 ц
- Оповід. про заздрих богів 10 ц
- Цестрі звуки............ 75 ц
- Про відступників від рос. православія............... 10 ц
- * Про нутро землї........25 ц.
- Підземні скарби..........25 ц
- Покуса...................10 ц.
- Псалтир ....1 дол.
- Розмова Поляка, з Русином 10 ц
- Руско-англійский словар. 20 ц
- * Релігійні вірованя старинних народів............20 ц
- Смерть..................10 ц.
- *Стародавні казки та оповіданя....................15 ц.
- *Степові люде...........15 ц
- *Страйк..................20 ц.
- *Стріляй на смерть, робітнича драма............15 ц.
- Унія в Америці...........20 ц.
- *Хто з чого жиє...........15 ц.
- * Які то є люди на земли з 20 образками........... 50 ц.
- * Як мужик ходив до царя правди шукати.........15 ц.
- * Через кордон............15 ц.

Swoboda, 184 Hudson St., New York